

**Het sociaal domein
gedurende de
Raadsperiode 2026-2030**

**Adviesraad Sociaal Domein
Nissewaard**

**Bestemd voor : Leden Gemeenteraad en College van B&W Nissewaard
Datum : 18 maart 2026**

Inhoudsopgave:

1.	Inleiding	4
2.	De Adviesraad Sociaal Domein Nissewaard	5
3.	Algemene uitgangspunten	6
4.	Onderwerpen / Beleidsterreinen	9
4.1.	Algemeen	9
4.1.1.	Communicatie, voorlichting en inspraak	9
4.1.2.	Dienstverlening	10
4.1.3.	Integraal loket en integrale geregisseerde uitvoering	12
4.1.4.	Sociale basis in Nissewaard	12
4.1.5.	Uitgaan eigen kracht en inzet netwerk	14
4.1.6.	Sociale Kaart	14
4.1.7.	Stapelning van bijdragen en kosten	15
4.1.8.	Verduurzaming	15
4.1.9.	Inlichtingenplicht	16
4.1.10.	Handhaving	16
4.1.11.	Financiering	17
4.1.12.	Datagedreven besluitvorming en kunstmatige intelligentie	18
4.2.	Inclusie	19
4.3.	Zorg en ondersteuning	22
4.3.1.	Beschermd wonen, maatschappelijke opvang, vrouwenopvang/huiselijk geweld	23
4.3.2.	Hulpmiddelen en voorzieningen	25
4.3.3.	Gezondheid en gezonder leven	25
4.3.4.	Geestelijke gezondheidszorg	26
4.3.5.	Personen met dementie	27
4.3.6.	Personen met verward gedrag	28
4.3.7.	Jeugd(zorg) / Gezin(szorg)	28
4.4.	Werk en inkomen	30
4.5.	Armoedebestrijding / Minimabeleid	32
4.6.	Wonen (en zorg)	35
4.7.	Verkeer en vervoer	36
4.8.	Onderwijs (en zorg)	37

4.9. Welzijn	38
4.9.1. Senioren(beleid) / Ouderen(zorg)	39
4.9.2. Inwoners met een (licht) (verstandelijke) beperking en chronisch zieken	40
4.9.3. Eenzaamheid	40
4.9.4. Inburgeraars	41
4.9.5. Jeugd(beleid) / Jongeren(werk)	42
4.9.6. Diversiteit en emancipatie	42
4.9.7. Veiligheid en zekerheid	42
4.10. Cliëntondersteuning	43
4.11. Vrijwilligers en mantelzorgers	44
4.11.1. Vrijwilligersbeleid / -voorzieningen / ondersteuning	44
4.11.2. Mantelzorgbeleid / -voorzieningen / ondersteuning	45
5. De rol van de Adviesraad Sociaal Domein Nissewaard	47
6. Vervolg	48

1. Inleiding

Het bestuur van de Gemeente Nissewaard werd de afgelopen Raads- en College-periode geconfronteerd met financiële uitdagingen vanwege tekortschietende gelden vanuit de centrale overheid voor de opgedragen (uitgebreide) taken vanuit diezelfde overheid. Daarnaast was het noodzaak te anticiperen op de aangekondigde drastische verlaging van de bijdrage door de Rijksoverheid in het Gemeentefonds.

Vanwege deze financiële situatie waren de mogelijkheden beperkter om invulling te geven aan het College-programma en bleken nadere keuzes noodzakelijk. De intentie daarbij was de meest kwetsbare inwoners zoveel mogelijk te ontzien, maar ook deze inwoners hebben de gevolgen ondervonden.

Voor de Raads- en College-periode 2026-2030 liggen er ook weer vele uitdagingen voor het College van Burgemeester en Wethouders en de Gemeenteraad van Nissewaard.

Dit mede vanwege de aangekondigde achterblijvende financiering van de gemeentelijke taken vanuit de Rijksoverheid.

Een mooie maar zware taak derhalve voor het bestuur van de gemeente om het beste op de vele terreinen te bereiken voor de inwoners van en de ondernemers binnen de gemeente.

Voor wat betreft de Adviesraad Sociaal Domein Nissewaard zou de intentie daarbij moeten zijn om binnen het sociale domein de menselijke maat te hanteren en de burger centraal te stellen.

In het onderhavige document worden de adviezen, geformuleerd als uitgangspunten en standpunten, van de Adviesraad kenbaar gemaakt voor het beleid en de uitvoering in de komende raadsperiode.

2. De Adviesraad Sociaal Domein Nissewaard

Het College van B&W heeft de Adviesraad ingesteld om haar te ondersteunen bij beleidsontwikkeling op het sociaal domein en om inwoners hierin een stem te geven.

De bevoegdheden en aanvullende bepalingen daaromtrent zijn vastgelegd in de Verordening Adviesraad Sociaal Domein Nissewaard 2019, welke in 2026 wordt geactualiseerd en vervolgens door de Gemeenteraad moet worden vastgesteld.

De Verordening bepaalt dat de Adviesraad uit maximaal 15 leden en een onafhankelijk voorzitter kan bestaan.

De bevoegdheden van de Adviesraad strekken zich uit tot het beleid en de uitvoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet en de Participatiewet. Dit betreft derhalve de terreinen zorg, werk en inkomen.

Naast deze in de Verordening vastgelegde bevoegdheden adviseert de Adviesraad, spontaan dan wel op initiatief van het College van B&W, over het gehele sociale domein, welzijn en inclusie.

De Adviesraad heeft een Werkgroep Toegankelijkheid, die het beleid en de resultaten beoordeelt betreffende de toegankelijkheid en geschiktheid van locaties, waaronder (openbare) gebouwen en ruimten, en (openbare) fysieke infrastructuur, zoals wegen en verkeers-inrichtingen.

Veder heeft de Adviesraad permanente dan wel tijdelijke werkgroepen ingesteld die meer gericht zijn op het intern functioneren, zoals de Werkgroep PR en communicatie en Werkgroep Werving en selectie.

De Adviesraad heeft het voornemen te gaan werken met portefeuillehouders dan wel werkgroepen voor inhoudelijke onderwerpen binnen het sociaal domein.

De Adviesraad geeft, gevraagd en ongevraagd, onafhankelijk advies aan de bevoegde directeur, de portefeuillehouder, het College van B&W dan wel de Gemeenteraad teneinde het gemeentelijk beleid aangaande het sociale domein te richten op het optimaal kunnen participeren van alle inwoners in de samenleving, alsmede het bevorderen van de zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van de inwoners.

De Adviesraad ziet toe op de uitvoering van het gemeentelijk beleid en signaleert knelpunten. Er wordt een eigen website beheerd en de Adviesraad publiceert jaarplannen en jaarverslagen.

Bij het adviseren en handelen van de Adviesraad Sociaal Domein geldt het volgende als leidraad: Iedere inwoner van de gemeente Nissewaard moet het leven op eigen wijze kunnen inrichten met gebruikmaking van de eigen mogelijkheden. Indien de inwoner onvoldoende in staat is om dit met de omgeving (sociaal netwerk) te realiseren kan deze daarbij ondersteund worden door de gemeente. Dit vanuit de gedachte dat iedereen volwaardig moet kunnen deelnemen aan de samenleving waarbij de inwoner een respectvolle behandeling ervaart.

De Gemeente Nissewaard is centrumgemeente in het kader van de samenwerking in de regio Zuid-Hollandse Eilanden (Gemeenten: Voorne aan Zee, Goeree-Overflakkee, Hoeksche Waard en Nissewaard) voor beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang / huiselijk geweld.

In dat kader bestaat er een Regionale Adviesraad Begeleid wonen en Opvang (RABWO) waarin leden zitting hebben die zijn voorgedragen door de gemeentelijke adviesraden.

Twee leden van de Adviesraad hebben zitting in de RABWO.

3. Algemene uitgangspunten

De volgende algemene uitgangspunten worden door de Adviesraad als basis gezien voor de dienstverlening vanuit dan wel in opdracht van de Gemeente Nissewaard in het kader van het sociaal domein:

a. Inclusie

- De sociale, fysieke en informatieve inclusie is de norm.
- Er is een eenduidige keuze gemaakt voor een systeem inzake toegankelijkheid en dit wordt integraal toegepast.
- De Lokale Inclusie Agenda wordt op korte termijn uitgewerkt in plannen die aansluitend uitgevoerd worden.
- Er zal één bestuurlijk aanspreekpunt zijn aangaande (lokale) Inclusie (agenda).

b. Voorlichting, informatie-voorziening en communicatie

- De voorlichting en informatie-voorziening is afgestemd op het specifieke onderwerp en de diverse doelgroep(en) en ook beschikbaar voor mensen met een visuele beperking en anderstaligen.
- De inwoner staat centraal bij de communicatie met de gemeente, het toegepaste kanaal is naar voorkeur van de inwoner, de communicatie-lijnen zijn kort en de reactie-termijn is voorspelbaar en zo kort als mogelijk.
- De digitale sociale kaart (Thuis in Nissewaard) is overzichtelijk, betrouwbaar, actueel en toegankelijk voor alle doelgroepen.

c. Casus-behandeling

- Er komt binnen afzienbare termijn één (gemeente) loket voor het aanvragen van alle zorg, ondersteuning, begeleiding en voorzieningen in relatie tot het gehele sociale domein. Het behandelen van aanvragen vindt zoveel mogelijk integraal plaats door inzet van een casus-regisseur. Het resultaat van het proces levert een maatwerk-oplossing voor de inwoner.
- Bij behandeling van aanvragen, het verstrekken en de handhaving staat de menselijk maat voorop die volgens eenduidige regels wordt toegepast.
- Bij inschakeling van partners worden sluitende afspraken gemaakt van wie wat doet bij welke gebeurtenis en situatie.
- De verleende zorg en ondersteuning is passend in de nabijheid, tijdig en continue beschikbaar.
- Bij zorg en ondersteuning is de aandacht vooral gericht op preventie, vroegtijdige signalering en maatwerk.
- Bij zorg en ondersteuning wordt ingezet op samenwerking en samenhang, laagdrempelig, doelgericht en dichtbij.

d. Zorg en ondersteuning

- Voor personen die (zware) zorg en ondersteuning nodig hebben bestaat er een sluitende keten rondom hulpverlening voor deze personen en hun naasten. Er wordt ingezet op preventie en vroeg-signalering en inschakelen professionele hulp is direct mogelijk.

- Snelle melding (24/7) en snelle inzet van de juiste professionals voor beoordeling en toeleiding is geregeld.
- Wachtlijsten voor zorg en ondersteuning zijn onbestaanbaar, zeker indien er geen overbruggingszorg is.
- Voor de diverse relevante doelgroepen is er een goed geregelde en functionerende crisis-opvang.
- Preventie-programma's worden ontwikkeld voor de diverse leeftijds-categorieën en doelgroepen om verslechtering van gezondheid zoveel mogelijk te voorkomen.

e. Werk en inkomen

- De meest geëigende re-integratie-instrumenten worden ingezet voor duurzame uitstroom uit de Participatiewet.
- Een tegenprestatie heeft een meerwaarde voor de samenleving, waartoe ook vrijwilligerswerk en mantelzorg in aanmerking komen.

f. Armoede en minimabeleid

- Er dient zoveel mogelijk te worden voorkomen dat inwoners in armoede terecht komen, zeker als er kinderen betrokken zijn. Iedereen moet kunnen mee doen en zich kunnen ontwikkelen, waarvoor goede inkomens-ondersteunende voorzieningen bestaan die aansluiten op persoonlijke situatie.
- Er is specifieke aandacht voor de financiële positie van ouderen, chronisch zieken en gehandicapten.
- De versoering van het door de gemeente geregelde zorgpakket en bijdrage in de kosten daarvan, dient teruggedraaid te worden en een regeling voor mondzorg voor minima geïntroduceerd.
- Het kunnen aanschaffen van de Rotterdampas tegen gereduceerd tarief leidt tot meer meedoen in de samenleving, maar zal niet ten koste gaan van voorzieningen voor de inwoners met een minimum-inkomen die geen gebruik (kunnen) maken van deze pas.
- De stapeling van bijdragen en kosten voor zorg, ondersteuning, begeleiding en voorzieningen wordt voorkomen.
- Een systeem voor vroeg-signalering van armoede is in samenwerking met de instanties en partners opgezet en in werking.
- Er zullen geen problematische schulden ontstaan door het verstrekken van bijzonder bijstand als lening.
- De gemeente gebruikt de beleidsvrijheden optimaal om de inwoners die dit nodig hebben zoveel mogelijk (geldelijk) te ondersteunen en de vereiste zorg te verlenen.
- Er wordt extra aandacht besteed aan de (financiële) positie van een zeer grote groep inwoners, namelijk de alleenwonenden.

g. Wonen (met zorg)

- Er worden passende en betaalbare woonconcepten (met zorg) gerealiseerd voor de diverse doelgroepen, mede ter bevordering van de doorstroming. Het aantal beschikbare woningen in de sociale sector wordt op het benodigde niveau gebracht en zeker niet verminderd.

h. Vervoer en verkeer

- Er bestaat een fijnmazig, kwalitatief en efficiënt vervoers-netwerk die de daarvan afhankelijke doelgroepen integraal bedient.
- Belemmeringen voor de begaanbaarheid door mindervaliden van paden in het openbaar gebied worden actief opgespoord en opgelost.
- De verkeersveiligheid wordt gewaarborgd voor met name kinderen, ouderen en mensen met een beperking.

i. Welzijn

- Hulp en ondersteuning wordt door of via de gemeente geregeld als welzijn niet zelf met omgeving kan worden bewerkstelligd.
- Voor doelgroepen waarvoor dit bevorderend werkt wordt zorggedragen voor voldoende dagbestedings-, samenkomst- en vervoers-mogelijkheden.
- Welzijnswerk wordt laagdrempelig, doelgericht en dichtbij georganiseerd, waarbij samenwerking en samenhang zorgt voor een groter effect.
- De gemeente draagt zorg voor een veilige leefomgeving.
- De gemeente bevordert waar mogelijk de bestaanszekerheid en bestaansperspectief.
- Gerichte voorlichting wordt gegeven om de discriminatie te voorkomen en emancipatie te bevorderen en te borgen.

j. Handhaving

- Bij handhaving wordt ingezet op preventie, waarvoor juiste, volledige en begrijpelijke voorlichting en informatie wordt verstrekt en de dienstverlening is afgestemd op de inwoner en zijn situatie.
- Onjuist gebruik van voorzieningen wordt gecorrigeerd en misbruik wordt bestraft.

k. Onafhankelijke cliëntondersteuning

- De gemeente draagt zorg voor het invullen van de wettelijk taak aangaande onafhankelijke cliëntondersteuning en inzet van specialistische ondersteuning gericht op bepaalde problematiek is mogelijk.
- Kwaliteit en vindbaarheid van onafhankelijke cliëntondersteuning wordt versterkt.

l. Ondersteuning Vrijwilligers(-organisaties) en mantelzorgers

- De gemeente ondersteunt (vrijwilligers-)organisaties die toegang tot regelingen / voorzieningen bevorderen en die activiteiten organiseren en belangen behartigen van de diverse doelgroepen.
- De gemeente ondersteunt en ontzorgt vrijwilligers en mantelzorgers.
- Er wordt ingespeeld op de steeds beperktere inzet van vrijwilliger en mantelzorgers, zowel voor wat betreft aantal als belastbaarheid.

Deze volgorde waarin de uitgangspunten zijn vermeld houdt geen prioriteitsstelling in. In het vervolg van onderhavig document vindt nadere onderbouwing plaats van de uitgangspunten.

4. Onderwerpen / Beleidsterreinen

4.1. Algemeen

4.1.1. Communicatie, voorlichting en inspraak

De (publieks-)voorlichting en informatie vanuit dan wel namens de gemeente en de partners die door gemeente worden ingeschakeld, dient volledig en duidelijk op de meest geëigende moment(en) plaats te vinden, alsmede te zijn afgestemd op het specifieke onderwerp en de doelgroep(en) die het betreft.

Dit dient te geschieden in een begrijpelijk leesniveau en indien zinvol in meerdere talen.

De wijze waarop en de vorm waarin voorlichting plaatsvindt moet worden afgestemd op het onderwerp en de doelgroep(en), waarbij de juiste frequentie en combinatie van communicatiemiddelen dienen te worden gehanteerd. Dit kan via digitale media, zoals een website, e-mailvoorziening en social media, maar ook op papier, via (lokale) kranten, folders of brieven.

Websites, formulieren, papieren- en digitale communicatie-uitingen zijn ook beschikbaar voor mensen met een visuele beperking.

Via de websites “Actief in Nissewaard” en “Op Voorne-Putten” is goede informatie te vinden over de vele activiteiten op vele terreinen in Nissewaard.

Daarnaast is het aanbod te vinden in het boekwerkje “HIER! gebeurt het in Nissewaard” dat op vele plaatsen te verkrijgen is. Als vervolg daarop is, op initiatief van het Lokaal Akkoord Sport en Bewegen, het boekwerkje “HIER! doet iedereen mee” uitgebracht, waarin het aangepast sport- en beweeg aanbod is opgenomen.

Dit is waardevolle informatie voor de inwoners en dient daarom gecontinueerd te worden, waarbij de informatie op de website frequent geactualiseerd en het boekwerkje periodiek opnieuw uitgebracht kan worden.

Indien er binnen de gemeente tijdelijke problemen zijn in relatie tot de toegankelijkheid, zoals opgebroken straten en uitval van openbaar- of doelgroepen-vervoer, dienen direct bekend te worden gemaakt, met een (telkens geactualiseerd) moment waarop de verstoring naar verwachting zal zijn opgelost. Er dient daarvoor een aparte webpagina te worden ingesteld, met vast en herkenbaar Internet-adres. Daarnaast kunnen berichten via social media worden afgegeven. Indien verstoringen gepland zijn, dan zal dit afhankelijk van de aard en omvang tevens worden aangegeven via (lokale) kranten, folders of brieven.

In de communicatie met de gemeente dient de inwoner centraal gezet te worden.

De communicatie-lijnen dienen kort te zijn en de reactie-termijn voorspelbaar en zo kort als mogelijk. Daarbij geldt ook afspraak is afspraak, dus afspraken dienen nagekomen te worden en, indien dit niet kan, met een melding daarvan aan de betreffende inwoner(s).

Dit geldt zeker ook ten aanzien van de behandelingstermijnen van bezwaarschriften.

De communicatie dient zoveel mogelijk te geschieden via de wijze die door de inwoner wordt verkozen. Dit betekent dat de gemeente ook telefonisch en via de balie bereikbaar en beschikbaar moet zijn voor inwoners. Communicatie via een chatbot dient gezien te worden.

De inwoners dienen actief vanuit de gemeente, daar waar dit zinvol, mogelijk en haalbaar is, betrokken te worden bij ontwikkelingen en besluiten die de inwoners direct raken, zoals buurt-aangelegenheden.

De wijze waarop dient te zijn afgestemd op de mate waarin inwoners worden bereikt en de inspraak-mogelijkheid zo groot als mogelijk is.

Mede afhankelijk van het onderwerp kunnen daarbij bestaande overleg-structuren worden ingeschakeld, als wijkplatforms, de Kindergemeenteraad en het Jongerenpanel, dan wel specifiek worden georganiseerd omtrent een bepaald onderwerp.

Uiteraard dient er serieus geluisterd te worden en waar maar enigszins mogelijk invulling worden gegeven aan de wensen van de inwoners. Er dient minimaal een terugkoppeling te worden gegeven op de inbreng van de inwoners, waarbij wordt aangegeven welke wensen wel en welke niet gehonoreerd kunnen worden met argumentatie.

Het Financieel Platform Nissewaard is een platform waarin formele en informele organisaties samenwerken om inwoners die er financieel en administratief even niet uitkomen bij te staan. De Adviesraad geeft in overweging een Sociaal Domein Platform Nissewaard te starten waarin formele en informele organisaties kunnen samenwerken en hun expertise en ervaringen uitwisselen, hetgeen positieve effecten kan opleveren voor de organisaties en inwoners.

Alle voorlichting, communicatie en geboden inspraak-mogelijkheden dienen periodiek te worden geëvalueerd, gevolgd door bijstellingen als verbetering mogelijk blijkt.

Kernpunten:

- (Publieks-)voorlichting en informatie volledig, duidelijk en op juiste moment.
- Voorlichting en informatie afgestemd op specifieke onderwerp en doelgroep(en).
- Voorlichting en informatie ook afgestemd op anderstaligen.
- Juiste frequentie, leesniveau en combinatie van communicatie-middelen.
- Communicatie-uitingen ook beschikbaar voor mensen met een visuele beperking.
- Informatie over activiteiten in Nissewaard (digitaal/op papier) be- en actueel houden.
- Voortdurend Inzicht verschaffen in actuele toegankelijkheids-problemen in Nissewaard.
- Inwoner centraal bij communicatie met gemeente en kanaal naar voorkeur inwoner.
- Korte communicatie-lijnen en de reactie-termijn voorspelbaar en zo kort als mogelijk.
- Inwoners actief betrekken bij ontwikkelingen en besluiten die de inwoners direct raken.
- Afstemmen inspraak-mogelijkheid op zo groot mogelijke betrokkenheid inwoners.
- Zoveel mogelijk invulling geven aan wensen inwoners en beargumenteerde reactie.
- Een Sociaal Domein Platform Nissewaard kan worden gestart.
- Voorlichting, communicatie en inspraak periodiek evalueren en waar nodig bijstellen.

4.1.2. Dienstverlening

In de Perspectiefnota 2026 is het volgende vastgelegd:

We bouwen verder aan vertrouwen en transparantie omdat we het belangrijk vinden dat onze inwoners en ondernemers weten dat ze op ons kunnen bouwen en kunnen vertrouwen.

- We zijn open en toegankelijk voor alle inwoners en ondernemers.
- Informatie is beschikbaar, toegankelijk en veilig.
- We doen wat we zeggen en zeggen wat we doen: zo worden servicenormen nageleefd.
- We doen het samen door maatwerk toe te passen bij het onderwerp en de doelgroep.

We continueren de doorontwikkeling van de vijf pijlers van de visie op Dienstverlening:

- onze dienstverlening draait om mensen;
- digitaal waar het kan;
- met ons is het eenvoudig zaken doen;
- onze dienstverlening is snel en goed;
- we werken als één organisatie.

De verbetering van de digitale toegankelijkheid en begrijpelijkheid heeft continue de aandacht. We streven ernaar om zoveel mogelijk websites van de gemeente te laten voldoen aan de wettelijke toegankelijkheidseisen. Hiermee borgen we de toegankelijkheid voor alle inwoners. Begrijpelijke taal op B1-niveau wordt steeds meer de standaard, zodat informatie voor zoveel mogelijk inwoners toegankelijk is.

De Adviesraad kan zich volledig vinden in deze voornemens van het College van B&W en verwacht dat met voortvarendheid invulling wordt gegeven aan het gestelde.

Daar waar inwoners niet (volledig) digitaal vaardig zijn, is het zaak dat persoonlijke hulp op locatie aanwezig is, zoals bij een aanvraag.

Bij de dienstverlening aan de inwoners dient het handhaven van de wachttijden en doorlooptijden, volgens de wettelijke regels, de hoogste prioriteit te hebben en controleerbaar bijgehouden te worden.

Zeker daar waar de gemeente de wettelijke termijnen overschrijdt, dient coulant te worden omgegaan in situaties waarin de inwoner niet voldoet aan de opgelegde termijnen.

De procedures die de inwoners raken dienen eenvoudig, consistent en eenduidig te zijn en overbodige processtappen (die de doorlooptijd vertragen en inhoudelijk te weinig toevoegen) moeten worden voorkomen.

Hetgeen hiervoor aangegeven is dient ook van toepassing te zijn in het kader van klachten en de behandeling daarvan. Het is belangrijk tijdig en bij de daarvoor in aanmerking komende gelegenheden voorlichting te geven over de mogelijkheid tot het indienen van een klacht. Het indienen van een klacht dient laagdrempelig te zijn, waarbij ook ondersteuning mogelijk is.

De inwoners behoeven de actuele en historische gegevens over hun persoon, omstandigheden en gebeurtenissen slechts eenmaal aan te leveren. Deze gegevens dienen vervolgens te worden gebruikt in alle processen en bij iedere dienstverlening aan de inwoner. Het meermaals aanleveren van de dezelfde gegevens dient te worden voorkomen.

Beslissingen in relatie tot de dienstverlening worden genomen op basis van de beste beschikbare wetenschappelijke kennis, gecombineerd met de praktische ervaring van de professional en de waarden en voorkeuren van de inwoner (evidence-based of wel op bewijs gebaseerd).

Kernpunten:

- Voortvarend invulling geven aan het vermelde onder vertrouwen en transparantie.
- Doorontwikkelen van de vijf pijlers van de visie op Dienstverlening.
- Communicatie in begrijpelijke taal zodat informatie voor inwoners toegankelijk is.
- Persoonlijke hulp op locatie mogelijk voor niet (volledig) digitaal vaardigen.
- Handhaven wettelijke termijnen door gemeente dient hoogste prioriteit te hebben.
- Klachten(indiening/behandeling) laagdrempelig, adequate voorlichting en ondersteuning.
- Gegevens inwoners eenmaal aangeleverd en gebruikt bij alle processen / dienstverlening.
- Beslissingen inzake dienstverlening aan inwoners dienen op bewijs gebaseerd te zijn.

4.1.3. Integraal loket en integrale geregisseerde uitvoering

De zorg, ondersteuning, begeleiding en voorzieningen voor inwoners is in vele (landelijk geldende) wetten en regelgevingen en (gemeentelijke) verordeningen en beleids- en uitvoeringsregels vastgelegd, welke telkens uitgaan van een bepaalde problematiek. Voor de inwoners is het vaak lastig om de juiste (combinatie van) hulp en de daarvoor aangewezen loketten daarvoor te vinden.

De gemeente zou één loket moeten bieden voor het aanvragen van alle zorg, ondersteuning, begeleiding en voorzieningen voor de inwoners (integrale ingang en toegang). Dit loket dient zo dicht mogelijk bij de inwoner gesitueerd te zijn. Dit betekent dat voor iedere wijk in Spijkenisse en voor iedere kern van Nissewaard een goed fysiek, telefonisch en digitaal bereikbaar team werkzaam zal zijn in het kader van de integrale ingang en toegang. Zolang dit niet gerealiseerd is kan de gemeente een centraal verwijzloket inrichten voor het verwijzen naar het juiste loket en ondersteuning bij de aanvraag.

De uitvoering van zorg, ondersteuning, begeleiding en het verstrekken van voorzieningen dient integraal dan wel op elkaar afgestemd plaats te vinden, waarbij gemeente zorg draagt voor de regie door het aanstellen van een casus-regisseur.

De reikwijdte en de bevoegdheden van de casus-regisseur, ten aanzien van het hele palet aan betrokken partijen, dient duidelijk en vergaand te zijn. De continuïteit in de casus-regie moet gegarandeerd zijn en de continuïteit voor wat betreft de persoon van casus-regisseur dient nadrukkelijk nagestreefd te worden.

De zorg, ondersteuning en begeleiding en de verstrekking van voorzieningen is maatwerk en dient, ondanks de vrijheden van professionals, op elkaar afgestemd te zijn, waarbij de kwaliteit daarvan controleerbaar is en er voortdurend centraal inzicht bestaat in het gehele traject.

Kernpunten:

- Eén (gemeente) loket aanvragen alle zorg, ondersteuning, begeleiding en voorzieningen.
- Voorlopig gemeentelijk verwijzloket voor verwijzen en ondersteuning bij aanvragen.
- Een team voor integrale ingang en toegang voor iedere wijk en kern.
- Aanstellen door gemeente van casus-regisseur voor afstemming en regie maatwerk.

4.1.4. Sociale basis in Nissewaard

De gemeente heeft het document "Sociale basis in Nissewaard" opgesteld met een zeer uitgebreid overzicht van de voorgenomen activiteiten en gewenste ontwikkelingen tot versterking van de sociale basis.

Het thema is zeer breed en divers en betreft vele beleidsterreinen en onderwerpen op alle niveaus zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie en invloedsferen.

De Adviesraad staat achter de ambitie dat mensen zo veel mogelijk zelf en samen met anderen hun leven kunnen vormgeven, waardoor zij met plezier en betekenis leven.

Het versterken van de sociale basis moet gericht zijn op alle inwoners van Nissewaard; kind, jong(er) en oud(er), wonend thuis, in een (zorg)instelling of dakloos, met of zonder een (ernstige) beperking enz..

De constatering dat bestaanszekerheid en inclusie belangrijke randvoorwaarden zijn voor een sterke sociale basis en dat de voorzieningen laagdrempelig en voor iedereen bereikbaar moeten zijn, worden gedeeld door de Adviesraad.

Indien deze randvoorwaarden voor een inwoner niet adequaat worden ingevuld zal deze mentaal niet of minder ontvankelijk zijn voor invloeden van buitenaf en zal geen gebruik worden gemaakt van het aanbod ter versterking van zijn of haar eigen sociale basis .

Alle activiteiten dienen te worden geïnitieerd en georganiseerd en vrijwel altijd zijn daarbij meerdere partijen bij betrokken.

Samenwerken vanuit ieders rol is derhalve noodzakelijk en deze samenwerking dient gestimuleerd, gefaciliteerd en ondersteund te worden. Daarbij is het essentieel dat ieders rol en bijdrage helder en bij eenieder bekend is.

Daar waar anderen dit niet doen zou de gemeente meer initiatief moeten nemen en de overkoepelende regisseur moeten zijn die tevens de samenhang en ontwikkelingen in de tijd bewaakt.

De Adviesraad is verheugd dat geïnvesteerd wordt in het versterken van samenwerking, het delen van kennis, het opbouwen van duurzame netwerken en het opzetten van een lokaal team Thuis in Nissewaard, zijnde een team van professionals dat zichtbaar is en kijkt naar wat een gezin of huishouden écht nodig heeft. In en voor elke wijk dient een dergelijk team werkzaam te zijn, waarbij de participatie door inwoners van de wijk geregeld is.

Het gaat om het echte ontmoeten en mensen moeten zich welkom, gehoord en betrokken moeten voelen, alsmede dient er in elke wijk en kern een toegankelijke ontmoetingsplek is waar inwoners terecht kunnen voor activiteiten en ondersteuning.

De inwoners dienen gestimuleerd, verleid, gefaciliteerd en ondersteund te worden om te participeren in de activiteiten en ontwikkelingen dan wel gebruik te maken van de beschikbaar komende mogelijkheden om hun positie en hun gevoel van welzijn te verbeteren.

Voor het creëren van een sociale basis is het essentieel dat inwoners gevonden worden die nog niet “in beeld” zijn.

Daarnaast moeten inwoners soms voor hun gevoel een drempel over om deel te nemen aan activiteiten. Bezien zou moeten worden op welke wijze(n) de drempel weggenomen kan worden.

Binnen de gemeente zijn er Wijkcentra, Kernpunten, High-Five straten en bestaan er wijk-impulsen en is er Thuis in Nissewaard en gebiedsgericht werken.

Geconstateerd wordt dat er daarin nogal wat overlappende onderwerpen, activiteiten en ontwikkelingen zijn, zowel onderling als met het document over de sociale basis.

De relatie en samenhang is onvoldoende duidelijk, hetgeen ook geldt voor de wijze waarop de activiteiten en ontwikkelingen op elkaar afgestemd worden en regievoering plaatsvindt.

Dit kan leiden tot inefficiënt en ineffectief werken, verwarring bij betrokken partijen en inwoners, alsmede resultaten die minder aansluiten op de gestelde doelen dan wel niet in harmonie zijn.

Voor de inwoners dient het duidelijk te zijn waar men waarvoor terecht kan en met welk doel.

Het document “Sociale basis in Nissewaard” geeft inhoudelijk richting aan de activiteiten en ontwikkelingen, maar geeft geen termijnen waarbinnen resultaten behaald dienen te worden.

Geadviseerd wordt voor ieder gegeven doel van een bouwsteen een globale planning op te stellen waardoor meer zicht ontstaat op wat wanneer bereikt moet zijn.

Om de voortgang inhoudelijk en in de tijd te kunnen volgen en bewaken zal een proces ingericht moeten worden.

De effecten van de activiteiten en ontwikkelingen behoren periodiek te worden geëvalueerd teneinde vast te kunnen stellen in welke mate de gestelde doelen worden verwezenlijkt.

De intentie om de sociale basis te versterken en alle voorgenomen activiteiten en ontwikkelingen vormen een prima basis voor het vervolg.

Het belangrijkste echter is de wijze waarop dit wordt ingevuld en de uiteindelijke resultaten die worden bereikt. Daarbij gaat het vooral om de ervaring en de beleving van de inwoners.

Kernpunten:

- Document met activiteiten en ontwikkelingen tot versterking van de sociale basis.
- Ambitie dat mensen zelf en samen met anderen hun leven kunnen vormgeven.
- Bestaanszekerheid en inclusie belangrijke randvoorwaarden voor sterke sociale basis.
- Voorzieningen zijn laagdrempelig en voor iedereen bereikbaar.
- Gemeente werkt samen met partners en is overkoepelende regisseur.
- Gemeente bewaakt de samenhang en ontwikkelingen in de tijd.
- Per wijk/kern ontmoetingsplek waar mensen zich welkom, gehoord en betrokken voelen.
- Wijkteams van professionals dat kijkt naar wat een gezin of huishouden écht nodig heeft.
- Voor de inwoners is duidelijk waar men waarvoor terecht kan en met welk doel.
- Proces om voortgang inhoudelijk en in de tijd te kunnen volgen en bewaken.
- Het gaat vooral om de ervaring en de beleving van de inwoners.

4.1.5. Uitgaan eigen kracht en inzet netwerk

In de verordeningen Maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp wordt aangegeven dat door de gemeente georganiseerde hulp en ondersteuning pas aan de orde is als dit niet mogelijk is door de eigen kracht, zijnde de mate waarin de cliënt in staat is zelf, dan wel met ondersteuning van diens sociaal netwerk, oplossingen te vinden voor zijn ondersteuningsvraag. Bij het bepalen van de eigen kracht dienen geen starre criteria te worden toegepast op basis van beschikbare tijd en capaciteit van betrokkenen, maar uitdrukkelijk rekening te houden met de omstandigheden en mentale situatie van betrokkenen, die kan leiden tot een lagere belastbaarheid.

Tevens wordt in beide verordeningen aangegeven dat wordt uitgegaan van mantelzorg en gebruikelijke hulp ter beperking van professionele hulp en ondersteuning.

Dit betreft ook hulp die kinderen zouden moeten kunnen bieden.

Bij een ieder die informele zorg en ondersteuning biedt dient uitdrukkelijk rekening te worden gehouden met de belastbaarheid in de gegeven situatie, maar dat dit zeker van toepassing is voor kinderen.

Kernpunten:

- Bij eigen kracht wordt uitgegaan van de omstandigheden en mentale situatie.
- Bij informele zorg wordt rekening gehouden met belastbaarheid, zeker bij kinderen.

4.1.6. Sociale Kaart

Er dient een toegankelijke Sociale Kaart te zijn, waardoor alle betrokkenen weten waar zij terecht kunnen voor vragen, advies en ondersteuning aangaande het sociale domein.

Dit moet een digitale sociale kaart zijn, vanwege de directe locatie-onafhankelijke toegankelijkheid, de inhoudelijke onderhoudbaarheid en de actualiteit van de informatie.

Deze sociale kaart dient toegankelijk te zijn voor professionals, verwijzers en inwoners.

Voor de Gemeente Nissewaard wordt de Sociale Kaart ingevuld door de website Thuis in Nissewaard. Voor wie de digitale versie niet hanteerbaar is dient bezien te worden op welke alternatieve wijze inzage kan worden verkregen in de informatie die beschikbaar is via de website Thuis in Nissewaard.

Voor de burger is het webportaal Regelhulp beschikbaar. Dit is een digitale wegwijzer van de landelijke overheid voor iedereen die op zoek is naar zorg of ondersteuning. Het bestaan van dit webportaal kan meer bekend worden gemaakt onder de inwoners.

Kernpunten:

- Website Thuis in Nissewaard actueel en toegankelijk houden.
- Alternatief bieden voor (niet digitale) toegang tot Thuis in Nissewaard informatie.
- Webportaal Regelhulp promoten bij inwoners.

4.1.7. Stapeling van bijdragen en kosten

Mensen met een beperking of chronische ziekte, waaronder veel ouderen, worden geconfronteerd met de kosten van hun zorgverzekering, het verplichte eigen risico en eigen bijdragen voor de Wmo, Wlz en Zvw. Tevens betalen zij ook rekeningen voor niet-verzekerde zorg, zoals hulpmiddelen, fysiotherapie, maaltijdvoorzieningen en medicijnen.

Voor de gemeente ligt er een inspanningsverplichting om met een duurzame aanpak te komen om de stapeling van zorgkosten én meerkosten te voorkomen.

Daarbij kan gedacht worden aan verlaging van de eigen bijdrage bij verstrekkingen de door gemeente en tegemoetkomingen in de kosten.

Als inwoners gebruik maken van zowel een maatwerkvoorziening als een algemene voorziening en daar een bijdrage voor betalen, dan moet dit meegenomen worden bij de cumulatieve bepaling die het CAK hanteert om de inkomensafhankelijke eigen bijdrage te bepalen.

Kernpunten:

- Voorkomen stapeling bijdragen en kosten.
- Verlaging eigen bijdrage dan wel tegemoetkoming in kosten.

4.1.8. Verduurzaming

De Gemeente Nissewaard heeft als ambitie om in 2050 energieneutraal, aardgasvrij, klimaatbestendig, waterrobuust en circulair te zijn.

De verduurzaming mag geen negatief effect hebben op de inclusiviteit van de samenleving dan wel de ontwikkelingen in die richting. De toegankelijkheid en begaanbaarheid van openbare ruimten en gebouwen, verkeers- en vervoersvoorzieningen e.d. mag dus niet verslechteren als gevolg van de verduurzaming.

Zeker inwoners met een beperkt inkomen (minimum-inkomen +30%) mogen niet geconfronteerd worden met (grotere) schulden en/of hogere lasten door het streven naar verduurzaming.

Dit geldt in sterkere mate voor inwoners met een beperking en chronisch zieken, die vaak te maken hebben hoge kosten en bijdragen voor zorg en voorzieningen.

Kernpunten:

- Verduurzaming geen negatieve gevolgen voor inclusieve samenleving.
- Verduurzaming geen negatieve financiële gevolgen inwoners met beperkt inkomen.

4.1.9. Inlichtingenplicht

De naleving van de inlichtingenplicht wordt het meest bevorderd door persoonlijk contact. Daarbij kan de situatie en verwachte veranderingen met de bijstandsgerechtigde worden besproken, voorlichting worden gegeven en gecoacht worden.

Tevens kan het nalevings-bewustzijn en de nalevings-bereidheid worden beoordeeld, op basis waarvan de meest effectieve instrumenten kunnen worden ingezet bij handhaving, afgestemd op de specifieke achtergronden en verwachtingen van de bijstandsgerechtigde.

Bijstandsgerechtigden zijn zich niet in dezelfde mate bewust van hun inlichtingenplicht en niet in dezelfde mate in staat om daaraan te voldoen. Factoren die van invloed kunnen zijn betreffen verslaving, emotionele ontwrichting, psychische problemen taalproblemen en laaggeletterdheid.

Er dient daarom zoveel mogelijk maatwerk toegepast te worden bij de instrumenten die worden ingezet om het voldoen aan de inlichtingenplicht door de bijstandsgerechtigde zoveel mogelijk te bevorderen en te vergemakkelijken.

Het nakomen van de inlichtingenplicht kan worden bevorderd door periodieke herinnering en afgestemde voorlichting over doel en noodzaak, consequenties bij niet nakoming en bij wijziging van de regels die van invloed kunnen zijn.

Daar waar bij dienstverlening door de gemeente anders dan vanuit de Participatiewet sprake is van een inlichtingenplicht, gelden overeenkomstige overwegingen als hiervoor verwoord.

Kernpunten:

- Nalevings-bewustzijn en -bereidheid bevorderen door persoonlijk contact.
- Instrumenten afstemmen op achtergronden en verwachtingen van bijstandsgerechtigde.
- Naleving bevorderen door periodieke herinnering en afgestemde voorlichting.

4.1.10. Handhaving

Bij het inkopen van voorzieningen en het verstrekken van gelden en voorzieningen is een adequate handhaving noodzakelijk, zeker ook om ervoor te zorgen dat de hulp terecht komt bij de mensen die het nodig hebben.

Bij het inkopen van voorzieningen dienen duidelijke regels te worden gesteld voor wat betreft de kwaliteit. De uitvoering dient consequent gemonitord te worden om de gestelde kwaliteit te waarborgen en de leverancier zal daarover verantwoording afleggen.

De insteek bij handhaving zal preventie zijn, waardoor het aantal repressieve maatregelen ten aanzien van de inwoner en/of zorgaanbieder kan worden beperkt, hetgeen voor de gemeente ook effectiever en efficiënter is.

Het belangrijkste bij preventie en op naleving gebaseerde werkwijze is juiste, volledige en begrijpelijke voorlichting en informatie.

Daarnaast is een goede en op de situatie afgestemde dienstverlening essentieel bij het voorkomen van onbedoeld gebruik van de beschikbaar gestelde middelen en voorzieningen.

Bij handhaving dient de menselijk maat voorop te staan, waarbij het voor de uitvoerenden duidelijk moet zijn wat daaronder wordt verstaan om een eenduidige toepassing te bereiken. Het uitgangspunt dient te zijn dat onjuist gebruik wordt gecorrigeerd en misbruik wordt bestraft.

Handhaving dient plaats te vinden met inachtneming van de privacy-regels, zeker indien andere partijen betrokken zijn en uitwisseling van gegevens aan de orde is.

Er dient toezicht te zijn op en monitoring van de wijze waarop handhaving plaatsvindt en dit dient ook periodiek te worden geëvalueerd.

Ten aanzien van de resultaten van handhaving dient transparantie te worden betracht, zodat het handelen van de gemeente inzichtelijk is en mogelijk gewenste bijsturing kan plaatsvinden. Er zou binnen redelijke termijn een integraal beleidsplan handhaving en toezicht voor het gehele gemeentelijk apparaat vastgesteld moeten worden.

Kernpunten:

- Zeker bij financiële stromen is handhaven noodzakelijk.
- Bij handhaving dient te worden ingezet op preventie.
- Voor preventie is juiste, volledige en begrijpelijke voorlichting en informatie nodig.
- Afgestemde dienstverlening essentieel bij het voorkomen van onbedoeld gebruik.
- Bij handhaving staat de menselijk maat voorop die eenduidig wordt toegepast.
- Uitgangspunt is dat onjuist gebruik wordt gecorrigeerd en misbruik wordt bestraft.
- Privacy dient in acht te worden genomen, zeker bij betrokkenheid andere partijen.
- Toezicht op en monitoring van handhaving is nodig, alsmede evaluatie daarvan.
- Transparantie van de resultaten van handhaving is nodig, mede voor bijsturing.
- Op redelijke termijn een gemeentelijk integraal beleidsplan handhaving en toezicht nodig.

4.1.11. Financiering

Voor het uitvoeren van de taken door de gemeente in het kader van het sociaal domein zijn forse financiële middelen nodig. Het grootste deel van deze gelden worden verkregen vanuit de Rijksoverheid.

De budgetten die bestemd zijn voor het sociaal domein dienen, ook als deze niet geoormerkt zijn, besteed te worden binnen het sociaal domein. Aangezien deze budgetten niet afdoende zijn, dient de gemeente voldoende aanvullende middelen vrij te maken voor adequate zorg, ondersteuning, bemiddeling en voorzieningen voor de inwoners.

Het behalen van de gewenste inhoudelijke doelen dient uitdrukkelijk voorrang te hebben op de financiële taakstelling, ondanks de tekortschietende middelen vanuit de centrale overheid.

De gemeente dient alert te zijn op (incidentele) mogelijkheden om subsidies te verkrijgen vanuit de ministeries dan wel provincie ten behoeve van specifieke doelen binnen het sociaal domein. Recente voorbeelden zijn subsidies voor verbetering toegang mantelzorgregelingen en versterking cliëntondersteuning. Waar mogelijk dient de gemeente gebruik daarvan te maken ter verbetering van de dienstverlening.

De gemeente wordt telkens in een buitengewoon lastige positie gebracht door de handelwijze van de rijksoverheid, die nalaat tijdig voldoende (financiële) middelen ter beschikking te stellen voor de uitvoering van de taken en tevens duidelijkheid te bieden aan de gemeenten daarover op de lange(re) termijn.

Dit zorgt voor omvangrijke financiële uitdaging voor de gemeente, die vaak (structurele) bezuinigingsmaatregelen onontkoombaar maken.

Dit raakt dat ook de meest kwetsbare, en van de ondersteuning door de gemeente afhankelijke, inwoners getroffen worden door de financiële maatregelen van de gemeente. Deze groep inwoners dienen zoveel mogelijk te ontzien te worden en waar mogelijk dienen alternatieve voorzieningen, ondersteuning dan wel begeleiding te worden geboden.

De Adviesraad is van mening dat de volgende algemene uitgangspunten leidend zouden moeten zijn bij de invulling van de bezuinigingen voor wat betreft individuele toekenningen:

1. De meest kwetsbare inwoners worden het meest ontzien.
(Voorbeeld: verlagen van de inkomensgrens in plaats van verlagen van toeslag-bedragen.)
2. Vrij besteedbare bedragen gaan voor beperkt of niet door een inwoner zelf in te vullen bestedingen. (Voorbeeld: toeslagen in plaats van een Rotterdampas.)
3. Daar waar voorzieningen, ondersteuning en/of begeleiding voor een inwoner worden beperkt, dient deze inwoner zoveel mogelijk mee te kunnen bepalen waar de beperking plaatsvindt.
4. Bij ontneming of beperking van voorzieningen, ondersteuning en/of begeleiding vindt een zo geleidelijk als mogelijke afbouw plaats.
5. De inwoners die getroffen worden door beperking van voorzieningen, ondersteuning en/of begeleiding worden ruim vóór het feitelijke moment daarover in kennis gesteld.
6. Door de (personele) maatregelen zal de dienstverlening aan de inwoners niet verslechteren en de wachttijden niet oplopen.

Ten aanzien van de collectieve voorzieningen en generieke maatregelen zou bij de invulling van de bezuinigingen het volgende zoveel mogelijk te ontzien te worden:

1. Activiteiten gericht op preventie.
2. Cliëntondersteuning.
3. Maatregelen die de mobiliteit bevorderen.
4. Maatregelen die inclusie bevorderen (waaronder toegankelijkheid).
5. Bestrijding eenzaamheid.

Voor wat betreft subsidies zou de voorkeur daar waar mogelijk uit moeten gaan naar verstrekking aan vrijwilligers-organisaties vanwege de grotere effectiviteit (verhouding kosten-baten), alsmede het bevorderen van de vitaliteit en participatie van de vrijwilligers en deelnemers in de samenleving en daarmee tevens het bestrijden van de eenzaamheid.

Kernpunten:

- Budgetten voor sociaal domein daadwerkelijk daaraan besteden.
- Behalen gewenste inhoudelijke doelen gaan vóór financiële taakstelling.
- Alert zijn op en gebruiken van subsidies voor verbeteren dienstverlening sociaal domein.
- Bij noodzakelijke bezuinigingen worden kwetsbare inwoners zoveel mogelijk ontzien.
- Bij bezuinigingen dienen inwoners zoveel mogelijk keuze-vrijheid te behouden.
- Bij bezuinigings-maatregelen vindt geleidelijke afbouw plaats.
- Subsidies voor vrijwilligers-organisaties worden zoveel mogelijk gecontinueerd.

4.1.12. Datagedreven besluitvorming en kunstmatige intelligentie

Gemeenten staan in het sociaal domein voor grote opgaven: toenemende complexiteit van problematiek, stijgende kosten, personeelstekorten en hoge verwachtingen van inwoners. Tegelijkertijd ontwikkelt kunstmatige intelligentie of wel artificial Intelligence (AI) zich snel en wordt deze technologie steeds toegankelijker.

In het sociaal domein zal AI van grote invloed worden en kan AI gemeenten veel opleveren, mits het zorgvuldig, geleidelijk, transparant, structureel en mensgericht wordt ingezet. Digitalisering transformeert het sociaal domein van reactief naar proactief werken. Het verandert hoe gemeenten werken, niet waarvoor zij verantwoordelijk zijn.

Voor de besturing van de organisatie en processen zal datagedreven besluitvorming zorgen voor betere sturing op resultaten.

Digitalisering biedt kansen voor betere monitoring en evaluatie, zoals de kwaliteit effectiviteit van zorg en dienstverlening.

Gemeenten kunnen hierdoor preventief ingrijpen door tijdig bijsturen van beleid, budgettering en uitvoering.

Voor de besluitvorming is realtime data nodig over demografische ontwikkelingen, zorgvraag, verloop van processen, capaciteit en resultaten. Daartoe kunnen dashboards worden ingericht.

Door het toepassen van AI kunnen professionals beter worden ondersteund en dienstverlening toegankelijker worden gemaakt, waarbij de menselijke maat, transparantie en rechtsbescherming centraal blijven staan. AI mag nooit zelfstandig besluiten nemen over inwoners.

Het toepassen van AI heeft de meeste waarde voor:

- Beleidsontwikkeling, sturing en monitoring (trend- en scenario-analyses, evaluatie effectiviteit beleid, monitoren processen)
- Ondersteuning van professionals (virtuele assistent bespaart tijd en vergroot kwaliteit maatwerk, opstellen documenten)
- Signalering en preventie (vroegsignaleren schulden, eenzaamheid, kennen risico's en stapeling problematiek)
- Dienstverlening aan inwoners (chatbots, begrijpelijke communicatie, invullen formulieren, betere toegankelijkheid)

Bij het gebruik van AI-toepassingen kan de minder benodigde inzet van personeel en middelen worden aangewend voor intensievere dienstverlening, waaronder meer directe (persoonlijke) contacten, begeleiding, ondersteuning en zorg.

De Adviesraad geeft het gemeentebestuur in overweging een strategie te bepalen voor verdergaande digitalisering en het toepassen van kunstmatige intelligentie binnen de gemeentelijke organisatie in relatie tot het sociaal domein.

Kernpunten:

- In het sociaal domein zal AI van grote invloed worden en kan veel opleveren.
- Digitalisering transformeert het sociaal domein van reactief naar proactief werken.
- Digitalisering biedt kansen voor betere monitoring en evaluatie.
- Datagedreven besluitvorming zal zorgen voor betere sturing op resultaten.
- Met AI professionals beter ondersteund en dienstverlening toegankelijker.
- Ruimte ontstaat voor intensievere dienstverlening, meer direct en persoonlijker.
- Strategie nodig voor inzet van AI ten behoeve van het sociaal domein.

4.2. Inclusie

Doel van het VN-verdrag handicap is het bevorderen, beschermen en waarborgen van de rechten van mensen met een beperking.

Nissewaard moet een inclusieve gemeente zijn. Sociale, fysieke en informatieve inclusie moet de norm zijn en inwoners moeten de inclusiviteit kunnen opeisen.

Het bestaan van een inclusieve samenleving is afhankelijk van vele factoren zoals de afgestemde toegankelijkheid (voor mensen die slecht ter been zijn en rolstoel-, rollator-, scootmobiel-gebruikers) van openbare ruimten en gebouwen, de verkeers- en vervoers-voorzieningen.

Verdere factoren zijn de beschikbaarheid van hulpmiddelen, het begrijpelijk en hanteerbaar zijn van voorlichting, websites en formulieren, alsmede het actief bestrijden van eenzaamheid en discriminatie en de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers, zonder wie een inclusieve samenleving niet mogelijk is.

Voor het realiseren van een inclusieve samenleving is bewustwording essentieel. Mensen die zelf niet geconfronteerd worden met problemen ten aanzien van toegankelijkheid, zijn zich vaak niet bewust dat dit voor anderen wel het geval kan zijn.

Er dient een voorlichtings-campagne plaats te vinden om professionals en burgers bewust te maken van obstakels die anderen kunnen ervaren in de openbare en niet-openbare ruimte en gebouwen.

Al vaker is geconstateerd dat er binnen de gemeente weinig openbare toiletten beschikbaar zijn, zeker buiten kantoor-/ winkel-tijden.

Daarnaast zijn mensen vaak niet bekend met de beschikbare openbare toiletten en specifiek invalidentoiletten.

Een overzicht is nodig van alle (openbare) toiletvoorzieningen in Nissewaard met de tijdstippen waarop deze beschikbaar zijn en hoe toegang kan worden verkregen. Op basis daarvan kan voorlichting worden gegeven aan de inwoners en bezoekers over de aanwezige openbare toiletten. Dit in het algemeen en op de locatie van de toiletten.

De gemeente is aangesloten bij de HogeNood community, welke zowel openbare als opengestelde toiletten vindbaar maakt. Deze community biedt de gemeente aanvullende faciliteiten voor wat betreft voorlichting, analyse en beheer.

Teneinde bewoners en bezoekers beter te faciliteren bij het zoeken naar een (invaliden) toiletvoorziening kan de gemeente bezien op welke wijze optimaal gebruik kan worden gemaakt van de door de HogeNood community geboden faciliteiten.

De Gemeente Nissewaard dient een duidelijke keuze te maken ten aanzien van een systeem voor toegankelijkheid. Op basis daarvan dient toegankelijkheids-beleid te worden ontwikkeld. Het verkozen systeem en het vastgestelde beleid dient vervolgens gemeente breed en integraal te worden toegepast.

Het gemeentebestuur heeft het document "Jij hoort erbij", de Visie op inclusie Nissewaard. De Adviesraad zich in het vinden in deze visie op inclusie en de daarin benoemde aspecten. Dit geldt ook voor de specifieke uitgangspunten die gelden voor de verschillende vakgebieden. De aspecten behorende bij de visie en de uitgangspunten zijn nog erg algemeen en voor verschillende interpretatie vatbaar geformuleerd. Het gaat om de uiteindelijke resultaten en de termijn waarbinnen deze worden gerealiseerd.

De visie dient te worden meegenomen in de aanpak en financiering van nieuwe ontwikkelingen, (beheer)plannen en activiteiten.

Vanuit de gemeente wordt aangegeven dat er geen nader beleid op lokale inclusie zal worden opgesteld, maar dat inclusie(-beleid) onderdeel zal uitmaken van alle nieuwe of gewijzigde beleids-ontwikkelingen en -documenten.

Als op de verschillende beleidsterreinen van de gemeente een eigen invulling moet worden gegeven aan inclusie, dan kan dit leiden tot inconsistente inclusie-ontwikkelingen en -maatregelen. Teneinde dit risico te ondervangen is het zinvol een handreiking voorhanden te hebben voor alle medewerkers van de gemeente waarin de doelen, richtlijnen, uitgangspunten e.d. zijn opgenomen.

Bij voorstellen aan het College van B&W en bij Raadsvoorstellen zou standaard de paragraaf “Inclusie-effecten en -maatregelen” kunnen worden opgenomen.

Een dergelijke verplichte paragraaf zorgt er voor dat alle betrokkenen binnen de gemeentelijke organisatie tijdig worden geattendeerd op en rekening kunnen houden met inclusie-aspecten, hetgeen de bewustwording zal vergroten.

Vanwege de veelheid van beleidsterreinen en onderwerpen waar inclusie aan de orde is, zal het nodig zijn organisatorische en procedurele maatregelen te treffen die de aandacht voor en incorporatie van inclusie bewaakt, toetst en borgt

Tevens is een centraal informatiepunt nodig waar kennis van alle inclusie-aspecten alsmede ontwikkelingen binnen de gemeente op dit terrein aanwezig is.

Dit ook om de activiteiten op elkaar af te kunnen stemmen en dubbele of zelfs tegenstrijdige werkzaamheden te voorkomen.

Dit centrale informatiepunt zou de Werkgroep Inclusie Beleid van de gemeente kunnen zijn.

Het vervolg op de visie is de Lokale Inclusie Agenda. Het uitwerken en beheren van deze Agenda dient voortvarend te worden aangepakt.

Een effectieve en tijdige realisatie van het gestelde in de visie en de agenda vereist een strakke sturing en bewaking.

Voor het integraal en continue werken aan inclusie binnen en vanuit de gemeentelijke organisatie is het inbedden daarvan een voorwaarde. Inclusie dient deel uit te maken van de cultuur binnen de organisatie en de attitude van de bestuurders en medewerkers.

Dit vereist permanente aandacht, voorlichting en communicatie, alsmede borging van de bereikte resultaten.

De realisatie van de ambities zal voor een groot deel afhankelijk zijn van de inzet van vrijwilligers. De bereidheid tot het doen van vrijwillige inzet dient derhalve te worden geoptimaliseerd, zoals het aantrekkelijk maken voor en de ondersteuning van vrijwilligers.

Daar waar externe partijen ontwikkelingen in gang zetten ter bevordering van inclusie, kan de gemeente daarop aansluiten en dit bevorderen. Bij bestaande samenwerkings-relaties zijn deze ontwikkelingen eenvoudiger te onderkennen dan bij andere partijen, waarvoor meer gedaan moet worden aan communicatie.

Bij opdrachten aan externe partijen en het verstrekken van subsidies kunnen in de opdracht en voorwaarden resultaat- dan wel inspannings-verplichtingen worden opgenomen over inclusie. In de opdrachtverstrekking zou standaard de paragraaf “Inclusie-effecten en -maatregelen” kunnen worden toegevoegd. Deze paragraaf zorgt er voor dat de betrokkenen binnen de gemeentelijke organisatie tijdig worden geattendeerd op en rekening kunnen houden met inclusie-aspecten. De leveranciers zijn dan gehouden invulling te geven aan hetgeen in de opdrachten is vastgelegd.

Daarnaast zal de paragraaf de bewustwording omtrent inclusie bij externe partijen vergroten, hetgeen vooral wat betreft toegankelijkheid nog wel het belangrijkste is.

Gezien het belang van dit thema dient er één bestuurlijk aanspreekpunt te zijn voor de uitvoering van het VN verdrag voor de rechten van de mens en de Lokale Inclusie Agenda.

Hetgeen gesteld wordt aangaande inclusie geldt overeenkomstig ook voor diversiteit.

Kernpunten:

- Nissewaard: sociale, fysieke en informatieve inclusie moet de norm zijn.
- Inzetten op bewustwording door voorlichtings-campagne.
- Uitbreiden en beter inzichtelijk maken openbare (invaliden) toiletvoorzieningen.
- Gemeente: eenduidige keuze voor systeem toegankelijkheid.
- Lokale Inclusie Agenda: uitwerken in plannen en plannen voortvarend uitvoeren.
- Inclusie inbedden binnen de organisatie en attitude van de bestuurders en medewerkers.
- Consistente inclusie-ontwikkelingen en -maatregelen bewaken, toetsen en borgen.
- De gemeente sluit aan en stimuleert inclusie-ontwikkelingen bij externe partijen.
- Bij opdrachten en subsidie-toekenningen worden inclusie-verplichtingen opgenomen.
- Eén bestuurlijk aanspreekpunt aangaande (lokale) Inclusie (agenda).

4.3. Zorg en ondersteuning

Voor de inwoners dient passende zorg en ondersteuning in de nabijheid, tijdig en continue beschikbaar te zijn.

De vraag naar zorg lijkt alsmaar te groeien, mede vanwege de vergrijzende bevolking en de problematiek waar jongeren mee geconfronteerd worden.

Het is noodzakelijk de beschikbaarheid en kwaliteit van en de continuïteit in zorg, ondersteuning en begeleiding, van een ieder die dit nodig heeft, zeker te stellen en waar nodig te verbeteren.

Dit geldt voor een breed scala aan zorg zoals eerstelijnszorg (waaronder huisartsenzorg, thuiszorg), spoedeisende zorg, specialistische zorg, geestelijke gezondheidszorg, alsmede de verschillende vormen van opvang, beschermd wonen en dagbesteding.

Spoedeisende hulp (ambulance en SEH-ziekenhuis) dient gegarandeerd 24/7 in de nabijheid beschikbaar te zijn.

De gemeente dient zoveel mogelijk invloed uit te oefenen om een volwaardig ziekenhuis in Spijkenisse te realiseren.

De aandacht bij zorg en ondersteuning dient zeker ook gericht te zijn op preventie, vroegtijdige signalering en maatwerk, waarbij de regels zoveel mogelijk ten gunste van de inwoners worden toegepast.

Er dient voorkomen te worden dat inwoners in een onmenselijke positie komen te verkeren bij niet passende regels of het (tijdelijk) niet beschikbaar zijn van de vereiste zorg en ondersteuning.

Voor wat betreft de inrichting van de zorg en ondersteuning dient te worden ingezet op samenwerking en samenhang in de zorg en welzijn, laagdrempelig, doelgericht en zo dichtbij als mogelijk, zoals bedoeld volgens het concept van Thuis in Nissewaard. Daardoor kan ook zorgmijding vroegtijdig worden onderkend.

Het invoeren van “Triage” als werkwijze bij de gemeente biedt betere waarborgen dat kwetsbare inwoners in urgente situaties zo snel mogelijk de noodzakelijke ondersteuning ontvangen. Het afgeven van indicaties voortaan voor langere tijd zorgt voor meer zekerheid voor inwoners en een lagere administratieve last voor zowel zorgaanbieders als de gemeente.

De Wet Domeinoverstijgende Samenwerking (DOS) heeft tot doel barrières tussen de Wmo, Zorgverzekeringswet (Zvw) en Wet langdurige zorg (Wlz) weg te nemen, zodat zorgkantoren en gemeenten makkelijker gezamenlijke afspraken kunnen maken.

De zorg kan worden ingericht over verschillende domeinen heen, zonder rekening te hoeven houden met schotten in de financiering.

De Adviesraad gaat er vanuit dat de gemeente de mogelijkheden van deze wet onderzoekt om adequatere zorg te kunnen regelen voor de inwoners.

Kernpunten:

- Passende zorg en ondersteuning in de nabijheid, tijdig en continue beschikbaar.
- Geldt voor eerstelijns-, spoedeisende-, specialistische- en geestelijke gezondheidszorg.
- Alle mogelijke invloed uitoefenen voor een volwaardig ziekenhuis in Spijkenisse.
- Alsmede de verschillende vormen van opvang, beschermd wonen en dagbesteding.
- Aandacht vooral ook gericht op preventie, vroegtijdige signalering en maatwerk.
- Invzetten op samenwerking en samenhang, laagdrempelig, doelgericht en dichtbij
- Zorgmijding vroegtijdig onderkennen, onder ander via Thuis in Nissewaard concept.
- Richten op voorlichting, maatwerk, één loket, adequate afhandeling.
- “Triage” zorgt voor snellere ondersteuning aan kwetsbare inwoners in urgente situaties.
- Afgeven van indicaties voor langere tijd zorgt voor meer zekerheid voor inwoners.
- Onderzoeken mogelijkheden van Wet Domeinoverstijgende Samenwerking voor inwoners.

4.3.1. Beschermd wonen, maatschappelijke opvang, vrouwenopvang/huiselijk geweld

De regionaal georganiseerde voorzieningen in dit kader zijn bestemd voor diverse doelgroepen met zware problematiek, waarvoor enige vorm van tijdelijke opvang noodzakelijk is. Er dienen maatregelen te worden getroffen om alle doelgroepen in beeld te hebben. Voor iedere doelgroep dienen voldoende plaatsen beschikbaar te zijn, opdat deze bij urgentie direct toegewezen kunnen worden dan wel de wachttijden minimaal zijn. Om de aard, de omvang en de spreiding van de voorzieningen afgestemd te houden op hetgeen benodigd is, dient periodiek evaluatie en onderzoek plaats te vinden.

Voor alle inwoners waarvoor opvang in dit kader nodig is dienen verzekerd te zijn van een goede ondersteuning in een zeer kwetsbare periode van hun leven. Tevens zullen alle benodigde aanvullende voorzieningen, zoals dagbesteding en vervoer, tijdig en adequaat geregeld moeten worden.

Er dient gewerkt te worden aan een perspectief op maatschappelijk herstel. De grote uitdaging is vaak het bewerkstelligen van een (duurzame) uitstroom. Daar ligt een forse inspanningsverplichting voor de gemeente en relevante partijen. Indien opvang niet langer nodig is dan wel doorstroom heeft plaatsgevonden, dient de nazorg een duurzaam resultaat te bestendigen.

De vier gemeenten op de Zuid-Hollandse Eilanden, met de Gemeente Nissewaard als centrumgemeente, werken samen op de terreinen beschermd wonen en maatschappelijke opvang en maken daarover afspraken voor de periode 2026-2036. Er wordt een nieuw zorglandschap vormgegeven en een eenduidige ingang en toegang tot voorzieningen ingericht. Nieuwe zorgvormen worden toegevoegd gericht op preventie van instroom, betere doorstroom en op- en afschaling van zorg en duurzame uitstroom. Met de regiogemeenten en ketenpartners wordt gewerkt aan het versterken van de lokale teams en de inzet van ervaringsdeskundigen.

In regionaal verband wordt ten aanzien van huiselijk geweld en kindermishandeling samengewerkt in het kader van Geweld Hoort Nergens Thuis en bestaan er samenwerkingsafspraken met Veilig Thuis samen met centrumgemeenten Rotterdam en Vlaardingen.

Er vinden zowel regionaal overeengekomen als lokaal bepaalde activiteiten plaats. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is het compleet en adequaat zijn van de benodigde voorzieningen in het kader van beschermd wonen en maatschappelijke opvang, ongeacht welke partij daarvoor verantwoordelijk is.

Dit vereist een goede afstemming tussen de regionale- en lokale- activiteiten en -partijen, waarbij duidelijk moet zijn wie de regie voert.

Het streven dient te zijn de zorg, ondersteuning en begeleiding zoveel mogelijk preventief en dichtbij huis te organiseren.

De voorgenomen lokale invulling van beschermd wonen en opvang door de Gemeente Nissewaard is vastgelegd in het Uitvoeringsplan Beschermd thuis in Nissewaard 2025-2027. Daarbij wordt uitgegaan van het versterken van preventie en voorzorg, het versterken van de regiovoering en het realiseren van nieuwe opvanglocaties en woonvormen.

De omvang van de voorzieningen dient flexibel afgestemd te kunnen worden op de behoefte. Bij het realiseren van (woon-)voorzieningen dient aandacht te zijn voor de schaalgrootte van de voorziening in relatie tot de doelgroep en de omgeving, alsmede de bereikbaarheid met het openbaar vervoer.

Er vindt onderzoek plaats naar preventieve en outreachende interventies om de doelen en resultaten van de activiteiten op een effectievere manier te kunnen bereiken.

Dit onderzoek en de analyse van de resultaten dient een hoge prioriteit te hebben teneinde de interventies en voorzieningen zo gericht en effectief mogelijk te kunnen inzetten.

Gemeentelijke regisseurs dienen snelle interventies te kunnen plegen om een problematische situatie te doorbreken en een duurzame verbetering mogelijk te maken.

Bij het bepalen van de prioriteiten aangaande de voorzieningen kunnen volgens de Adviesraad de volgende criteria gelden:

- Het meest benodigd.
- Het snelst te realiseren.
- De grootste (positieve) impact (positief effect voor het grootst aantal personen).
- De mogelijkheden van doorstroming vergroten.

De grootste prioriteit ligt bij het voorkomen dat mensen op straat moeten leven.

De continuïteit van de voorzieningen, waaronder de opvang-locaties, dient derhalve verzekerd te zijn.

Uitgangspunt moet zijn om doelgroepen te huisvesten in de woonomgeving met inspraak voor omwonenden, waarbij adequate begeleiding nodig is om overlast voor omwonenden te voorkomen en zo nodig te beëindigen. De wijze waarop wordt met de zorgverlener afgestemd en inzichtelijk vastgelegd.

Kernpunten:

- Doelgroepen goed in beeld en per doelgroep voldoende plaatsen tijdig beschikbaar.
- Aanvullende voorzieningen, zoals dagbesteding en vervoer, tijdig en adequaat geregeld.
- Perspectief op maatschappelijk herstel bieden en bewerkstelligen (duurzame) uitstroom.
- Nazorg voor bestendigen duurzaam resultaat.
- Adequaat zorglandschap vormgegeven met een eenduidige ingang en toegang.
- Nieuwe zorgvormen toevoegen gericht op preventie, doorstroom en duurzame uitstroom.
- Versterken van lokale teams en het inzetten van ervaringsdeskundigen.
- Effectieve afstemming en regiovoering regionale- en lokale- activiteiten en -partijen.

- 🔦 Zorg, ondersteuning en begeleiding zoveel mogelijk preventief gericht en dichtbij huis.
- 🔦 De lokale invulling dient flexibel afgestemd te kunnen worden op de behoefte.
- 🔦 Interventies en voorzieningen zo gericht en effectief mogelijk inzetten.
- 🔦 Voorkomen dat mensen op straat moeten leven.
- 🔦 De continuïteit van de voorzieningen, waaronder de opvang-locaties, garanderen.
- 🔦 Huisvesten doelgroepen met inspraak inwoners, begeleiding en afstemming zorgverlener.

4.3.2. Hulpmiddelen en voorzieningen

Bij de verstrekking van voorzieningen en hulpmiddelen is duidelijke voorlichting en maatwerk op basis van het meest adequate en de wensen van de gebruiker noodzakelijk. Er dient te worden voorkomen dat beperkingen worden doorgevoerd ten aanzien van te verstrekken voorzieningen en hulpmiddelen, die er bijvoorbeeld toe leiden dat huishoudens vervuilen, met gezondheidsrisico's tot gevolg, en de mobiliteit van inwoners met een beperking wordt beperkt.

Het aanvragen van een voorziening of hulpmiddel dient via één en hetzelfde loket te gaan en eenvoudig te zijn voor de inwoners, waarna een correcte en tijdige afhandeling en beheer van de voorziening of hulpmiddel zoveel als mogelijk gegarandeerd moet zijn.

De gehandicaptenparkeerplaatsen dienen logisch gesitueerd te worden, waarbij telkens rekening wordt gehouden met de toegankelijkheid en (genormeerde) loopafstand tot een openbare locatie.

De positionering van de gehandicaptenparkeerplaatsen dient duidelijk te zijn voor diegenen die daarvan afhankelijk zijn.

Kernpunten:

- 🔦 Goede voorlichting en maatwerk bij voorzieningen/hulpmiddelen volgens wens gebruiker.
- 🔦 Geen beperkingen in voorzieningen die leiden tot vervuiling en gezondheidsrisico's.
- 🔦 Geen beperkingen in hulpmiddelen die leiden tot beperking van mobiliteit van inwoners.
- 🔦 Aanvragen via één loket en correcte en tijdige afhandeling en beheer.
- 🔦 Gehandicaptenparkeerplaatsen moeten goed bereikbaar en bekend zijn bij gebruikers.

4.3.3. Gezondheid en gezonder leven

Gezondheid vormt de basis van het leven en beleven. Het gezond leven is een voorwaarde voor een goede gezondheid en een goede gezondheid zorgt voor een beter en prettiger leven en alle positieve gevolgen daarvan. Een gezonde leefstijl vormt een belangrijke basis daarvoor. Het gezond leven dient gestimuleerd te worden door het aanbieden van voorzieningen die structureel bewegen en bewust eten en drinken bevorderen en daardoor gezondheidsproblemen voorkomen dan wel verminderen. Daarmee kan ook het ontwikkelen van chronische ziektes worden voorkomen of vertraagd.

Voor de jongeren is dit zeker essentieel voor hun hele verdere leven en voor de ouderen voor langer prettig ouder worden.

Er dienen preventie-programma's te worden opgezet voor de verschillende leeftijds-categorieën en te onderkennen doelgroepen. Thuis in Nissewaard teams, scholen, (sport-) verenigingen en stichtingen, al dan niet gericht op speciale doelgroepen, kunnen daarbij een rol spelen.

Daarnaast speelt een goed aanbod van voorzieningen een belangrijke rol voor de gezondheid en het welbevinden van de inwoners.

De thema's van het Sport- en -beweegakkoord Nissewaard dienen nader uitgewerkt en concreet ingevuld te worden. Daardoor kunnen alle inwoners gestimuleerd worden en zijn alle inwoners in staat om te sporten en bewegen, ongeacht de situatie waarin ze verkeren en de beperkingen die ze ondervinden.

Daarbij is het voor ouderen, mensen met een lichamelijke en verstandelijke beperking en chronisch zieken van belang dat bewegen en sporten in de eigen wijk kan plaatsvinden.

De inwoners kunnen worden gewezen op de vergoedingen die vaak mogelijk zijn via zorgverzekeringen om ziekte te voorkomen (preventieve onderzoeken en programma's en cursussen voor gezonder leven).

Het concept Positieve Gezondheid kan als basis fungeren binnen het handelen van de gemeente en uitgedragen worden.

Hierbij wordt gezondheid niet meer gezien als de af- of aanwezigheid van ziekte, maar als het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale levensuitdagingen om te gaan en zoveel mogelijk eigen regie te voeren.

Daarbij wordt aangehaakt op de zes dimensies: het meedoen, het mentaal welbevinden, Het optimaal dagelijks functioneren, de kwaliteit van leven, de optimale lichaamsfuncties en de zingeving.

Er kan een campagne in het kader van Positieve Gezondheid in gang gezet worden om individueel en als gemeenschap te werken aan een gezonde leefstijl en meer bewegen. Het ervaren van gezondheid geeft ook positieve effecten op andere terreinen.

De Adviesraad is positief over de inzet van de gemeente op het volgende:

- Integraal Zorgakkoord (IZA): Biedt richtlijnen voor het beter organiseren van zorg en het stimuleren van preventieve maatregelen om de gezondheid van de inwoners te bevorderen.
- Regionaal Overleg Acute Zorg (ROAZ): De samenwerking met zorgaanbieders, zorgverzekeraars op de thema's acute zorg, mentale gezondheid, gezond leven en ouder wordende samenleving.
- Landelijk Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA): Invulling vindt plaats via de ketenaanpakken van Kansrijke Start, Valpreventie bij ouderen en Welzijn op recept.

De Adviesraad gaat er vanuit dat deze ontwikkelingen, en de inzet van de gemeente daarbij, gegarandeerd is.

Kernpunten:

- Aanbieden voorzieningen die structureel bewegen en bewust eten en drinken bevorderen.
- Preventie-programma's voor de diverse leeftijds-categorieën en doelgroepen.
- Goed aanbod van voorzieningen en uitwerken thema's Sport- en beweegakkoord.
- Voor doelgroepen dient bewegen en sporten in de wijk te worden georganiseerd.
- Bezien concept Positieve Gezondheid als basis voor het handelen van de gemeente.
- Inzet op IZA, ROAZ en GALA ter verbetering van de gezondheid(szorg) voor inwoners.

4.3.4. Geestelijke gezondheidszorg

Door goede geestelijke gezondheidszorg moeten schrijnende situaties worden voorkomen, zowel thuis als elders en op straat.

Dit vereist nauwe afstemming tussen alle betrokken partners en sluitende afspraken wie wat doet bij welke gebeurtenis en situatie.

De gemeente kan daar een initiërende, stimulerende en coördinerende rol in spelen.

Vanaf 2026 is de gemeente verantwoordelijk voor een preventieprogramma op het gebied van zelfmoord. Er zal derhalve een preventieprogramma moeten worden opgesteld. De uitvoering van dit programma dient voortvarend plaats te vinden en niet gehinderd te worden door tekortschietende middelen.

Kernpunten:

- Afstemming partners en sluitende afspraken wie wat doet bij welke gebeurtenis / situatie.
- Initiërende, stimulerende en coördinerende rol gemeente.
- Voortvarend opstellen en uitvoeren van een preventieprogramma inzake zelfmoord.

4.3.5. Personen met dementie

Bij dementie is vroegtijdige signalering en acceptatie belangrijk omdat betrokkenen zich kunnen instellen op de emotionele en praktische veranderingen die gaan komen. Voor een inwoner met (beginnende) dementie en de omgeving is het nodig begeleiding te organiseren voor het acceptatie- en verwerkingsproces en de inzet van de benodigde zorg en ondersteuning.

De gemeente dient de benoeming tot dementievriendelijke gemeente bij voortduring waar te maken en te actualiseren.

Belangrijke aspecten daarbij zijn geschikte woonvormen en woning-aanpassingen, voldoende dagbestedings-, samenkomst- en vervoers-mogelijkheden, alsmede goede ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers. Daarnaast dient crisis-opvang geregeld te zijn en goed te functioneren.

Deze voorzieningen en ondersteuning dient afgestemd te kunnen worden op de vele fasen van het dementie-proces. Daarbij moet aandacht zijn voor het ontwikkelen van nieuwe geschikte woon- en ondersteunings-vormen.

Het is van groot belang dat er binnen afzienbare termijn ontmoetingscentra worden ingericht, die afgestemd zijn op inwoners met dementie, hun mantelzorgers en eenzame inwoners. Inwoners met dementie en hun mantelzorgers dienen naar vermogen onderdeel uit te kunnen blijven maken van de samenleving en, als zij dat wensen, langer thuis blijven wonen. Daarbij dient rekening te worden gehouden dat mantelzorgers niet altijd in de woning wonen van een inwoner met dementie, waardoor het langer thuis laten wonen minder realistisch is.

Er dient te worden gestreefd naar een betere ondersteuning en vermindering van de belasting van de mantelzorger, waarbij aangetekend kan worden dat deze ook nodig kan blijven na opname van de inwoner met dementie in een verpleeginstelling.

Consulenten dienen de dementerende en hun mantelzorgers en vrijwilligers gedurende alle fases te begeleiden bij het zoeken naar de juiste woonvorm, zorg en ondersteuning.

Voorlichting aan inwoners over (het onderkennen van) dementie en het benaderen van en de omgang met personen met dementie is belangrijk.

Kernpunten:

- Begeleiding organiseren voor acceptatie- / verwerkingsproces bij (beginnende) dementie.
- Bij voortduring waar te maken benoeming tot dementievriendelijke gemeente.
- Geschikte woonvormen en woning-aanpassingen realiseren.
- Zorg dragen voor voldoende dagbestedings-, samenkomst- en vervoers-mogelijkheden.
- Goed geregelde en functionerende crisis-opvang.

- Voorzieningen en ondersteuning afstemmen op de vele fasen van het dementie-proces.
- Inrichten ontmoetingscentra inwoners met dementie, hun mantelzorgers en eenzamen.
- Begeleiding en ondersteuning dementerende, mantelzorgers en vrijwilligers.

4.3.6. Personen met verward gedrag

De keten rondom hulpverlening aan personen met verward gedrag en hun naasten dient sluitend te zijn en aan te sluiten bij andere vormen van ondersteuning en hulpverlening. De preventie en vroegsignalering, en ook de zorg en begeleiding, zal doorgaans in eerste instantie plaatsvinden in de leefomgeving van de persoon. Het inschakelen van professionele hulp moet echter snel mogelijk zijn.

Verward gedrag dient snel en eenvoudig gemeld te kunnen worden en er dienen korte lijnen te zijn naar de juiste professionals voor beoordeling, toeleiding en het bieden van hulp en ondersteuning. Zeker bij crisis-situaties is 24/7 melding en inzet van professionals noodzakelijk, maar ook in alle gevallen is adequaat melden en handelen een noodzaak. Gebruik van een crisiskaart door personen met verward gedrag dient gestimuleerd te worden.

Personen die verward gedrag vertonen moeten vaak vervoerd worden voor nadere beoordeling. Daarvoor is passend vervoer nodig om het vervoer voor betrokkene en de vervoerders zeker, veilig en zo min mogelijk beangstigend te laten plaatsvinden.

Bij personen met verward gedrag spelen vaak meerdere problemen tegelijkertijd. Om een duurzame oplossing te vinden, is het van belang dat de verschillende betrokken domeinen (medisch, sociaal, financieel) en hulpverleners hun werk goed op elkaar afstemmen. Daarvoor is het noodzakelijk dat casus-regisseurs worden aangesteld met afdoende bevoegdheden richting alle partijen.

Voorlichting aan inwoners over (het onderkennen van) verwardheid en het benaderen van en de omgang met personen met verward gedrag is belangrijk.

Kernpunten:

- Sluitende keten rondom hulpverlening aan personen met verward gedrag en hun naasten.
- Inzet op preventie en vroeg-signalering en inschakelen professionele hulp snel mogelijk.
- Stimuleren gebruik crisiskaart.
- Snelle melding (24/7) en snelle inzet juiste professionals voor beoordeling en toeleiding.
- Passend en veilig vervoer beschikbaar.
- Inzet casus-regisseur voor afstemmen hulp op alle betrokken domeinen.

4.3.7. Jeugd(zorg) / Gezin(szorg)

Jongeren moeten gezond en veilig op kunnen groeien waardoor ze hun talenten maximaal kunnen ontwikkelen. Iedere jongere gaat naar school, werkt of heeft een andere zinvolle dagbesteding.

Indien daarbij problemen ontstaan dan zullen deze in eerste instantie door de ouders en hun netwerk opgepakt moeten worden, waarbij informatie en advies mogelijk is vanuit het Centrum voor jeugd en gezin (CJG), dat laagdrempelig en toegankelijk moet zijn.

Alle instanties en functionarissen die betrokken zijn bij jongeren dienen in te zetten op preventie en vroegsignalering. Directe adequate interventie bij problemen, dan wel ter voorkoming van (toenemende) problemen, moet voortdurend mogelijk zijn.

Belangrijk daarbij is dat afhankelijk van de problemen de juiste zorg naar aard en omvang wordt gegeven. De specialistische zorg dient altijd tijdig en continue beschikbaar te zijn voor diegenen die niet buiten deze zorg kunnen. Wachtlijsten dienen onbestaanbaar te zijn, zeker indien er geen overbruggingszorg mogelijk is.

Bij het ontstaan van problemen bij een jongere speelt de omgeving niet zelden een belangrijke rol en ervaart de omgeving in ieder geval de gevolgen. Derhalve dient invulling te worden gegeven aan het uitgangspunt één gezin – één plan – één regisseur.

Er dient een nauwe samenwerking te zijn tussen jeugdzorg, jeugdhulpverlening, huisarts (praktijkondersteuners GGZ Jeugd) en de scholen, waarbij de hulp zoveel mogelijk in de directe omgeving wordt georganiseerd.

De gemeente zal zorgdragen voor de aanstelling van een casus-regisseur en de continuïteit in de casus-regie.

Een grote uitdaging bij de jeugdzorg vormt het beheersen van de kosten, waar de gemeente beperkte invloed op heeft, mede door de verwijzingen door andere partijen.

De landelijke Hervormingsagenda Jeugd heeft tot doel de continuïteit van de hulp aan de meest kwetsbare kinderen te garanderen en de kosten te beperken.

Regionaal wordt daar invulling aan gegeven via de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR) ofwel Jeugdregio Rijnmond en lokaal is daarvoor de Taskforce Jeugd.

De per 01-01-2026 in werking getreden Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg dwingt af dat bepaalde werkzaamheden rond de zorg voor passend aanbod in een formeel regionaal samenwerkingsverband worden belegd.

Dit betreft vooral de beschikbaarheid van de specialistische jeugdhulp, het afstemmen van inkoopprocedures en het beperken van uitvoeringslasten.

In de Kadernota van de Jeugdregio Rijnmond 2027 zijn de financiële en inhoudelijke uitgangspunten bepaald voor de regiobegroting in het licht van de in gang gezette en verwachte ontwikkelingen.

Daarbij wordt steviger ingezet op instrumenten die bijdragen aan financiële beheersing.

Dit geldt mede bij de voorgenomen afbouw van de residentiële en gesloten jeugdhulp en het investeren in alternatieve zorgvormen die doorgaans meer kosten.

Het beperken van de kosten voor de regio en de gemeente door een betere samenwerking, het anders organiseren dan wel kosten te laten dragen door andere partijen is positief, maar mag er niet toe leiden dat de noodzakelijke zorg onvoldoende of niet tijdig geleverd.

Het document “Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond” bevat de gezamenlijke Regiovisie voor de jaren 2026 tot en met 2030.

Het document betreft een visie en de inhoud heeft derhalve een hoog abstractie-niveau en is vooral richtinggevend voor een verdere invulling.

De visie is een eerste stap in de ontwikkeling en inrichting van de jeugdhulp de komende jaren.

Uit de visie blijkt enerzijds de intentie om het beste resultaat te bereiken voor de betreffende jongeren en hun verwanten, met streven naar preventie en passend en nabij, en anderzijds de noodzaak om de kosten draagbaar en de inzet haalbaar te houden voor de gemeenten en de betrokken dienst- en zorgverleners.

Waar het uiteindelijk om gaat is echter het effectief zijn van de jeugdhulp zodat dit het gewenste resultaat oplevert in de beleving van diegenen voor wie de jeugdhulp wordt ingezet. In iedere casus moet het kind en het gezin centraal staan.

De organisatie en de aard, omvang en tijdigheid van de inzet van zorg en ondersteuning dient daarop te worden afgestemd. Dit overeenkomstig de ambitie passend en nabij.

Het streven moet zijn om kinderen zoveel als mogelijk in een gezins-omgeving te laten opgroeien en dat het plaatsen in een instelling een uitzondering zou moeten zijn. Dit kan echter niet altijd strikt worden toegepast. Er zijn kinderen voor wie een pleeggezin of een uithuisplaatsing een verlichting van hun situatie betekenen.

De visie geeft aan dat de problemen waar kinderen tegenaan lopen vaak niet alleen in het kind liggen, maar ook in de omgeving. Daardoor is het juist de omgeving die zich moet aanpassen (bijvoorbeeld door aanpassingen in de klas) in plaats van het kind te verplaatsen naar een andere school of ander gezin.

De gegeven constatering en het laatste streven zijn op zich terecht, maar de vraag is in hoeverre het mogelijk en wenselijk is de omgeving af te stemmen op het betreffende kind. Het mag de ontwikkeling van de andere leerlingen en (het gevoel van) veiligheid van leerlingen en personeel niet verstoren. Een goede balans in de afwegingen is noodzakelijk.

In de Regiovisie wordt aangegeven dat de opgave vraagt om een gezamenlijke verantwoordelijkheid, alsmede dat gemeenten, jeugdhulpaanbieders, onderwijs en maatschappelijke partners ieder een cruciale rol hebben en domeinoverstijgend zullen samenwerken.

Een forse uitdaging gezien het grote aantal betrokken organisaties, de diverse wijzen waarop deze georganiseerd zijn, de regionale en gemeentelijke invulling en de verschillende (financiële) belangen.

Dit geeft een aanmerkelijk risico voor het bereiken van de gestelde doelen, de continuïteit van de zorg en ondersteuning.

Er is derhalve veel aandacht, sturing en bewaking nodig om het vereiste samenwerken, gericht op het verlenen van de benodigde zorg en ondersteuning, te bewerkstelligen en de gezamenlijke verantwoordelijkheid waar te maken. De wil om samen te werken is essentieel en dient niet afhankelijk te zijn van wie welke kosten dient te betalen.

Voor het bereiken van dit doel en het welslagen van de samenwerking zal de gemeente strak de regie moeten pakken en derhalve de ontwikkelingen vanaf het begin duidelijk moeten sturen en bewaken.

Kernpunten:

- Informatie en advies vanuit laagdrempelig Centrum voor jeugd en gezin (CJG).
- Alle instanties en functionarissen inzetten op: preventie, vroegsignalering, passend, nabij.
- Directe adequate interventie bij (verwachte) problemen moet voortdurend mogelijk zijn.
- Wachtlijsten dienen onbestaanbaar te zijn, zeker indien er geen overbruggingszorg is.
- Opgroeien zoveel mogelijk in gezins-omgeving en omgeving afstemmen op het kind.
- Nauwe samenwerking en gezamenlijke verantwoordelijkheid alle betrokken instanties.
- Aanstellen casus-regisseur voor afstemming en regie op maatwerk.
- Gemeente draagt zorg voor casus-regisseur en de continuïteit in de casus-regie.
- Continuïteit van de hulp aan de meest kwetsbare dient te zijn gegarandeerd.

4.4. Werk en inkomen

Werk biedt de grootste kans op een afdoende inkomen, structuur in het leven, een sociaal netwerk en een volwaardige deelname aan de samenleving.

Indien een inwoner (tijdelijk) niet zelfstandig in staat is om te werken dan wel werk te vinden, dan ligt daar nadrukkelijk een taak voor de gemeente om de inwoner te stimuleren en te ondersteunen bij het vinden van werk.

De juiste re-integratie-instrumenten dienen daarbij toegepast te worden om duurzame uitstroom te realiseren uit de Participatiewet.

Indien de inwoner tijdelijk of niet volledig een minimum-inkomen kan verwerven uit werk, zal de gemeente daarvoor zorg moeten dragen, als er geen voorliggende voorzieningen zijn.

Het aanvragen van een uitkering dient eenvoudig te zijn voor de inwoners, waarna een correcte en tijdige afhandeling en beheer van de uitkering zoveel als mogelijk gegarandeerd moet zijn.

Van de inwoners die aangewezen zijn op een uitkering, mag worden verwacht dat deze een tegenprestatie naar vermogen leveren. Deze tegenprestatie, ook wel aangeduid als maatschappelijke participatie, dient zoveel mogelijk van meerwaarde te zijn voor de inwoner zelf alsmede (opdoen van kennis en vaardigheden) en de samenleving, zoals activiteiten bij onder meer verenigingen en maatschappelijke organisaties.

Daarnaast dient vrijwilligerswerk en mantelzorg mogelijk te zijn als tegenprestatie.

De uitkeringsgerechtigde mag met de tegenprestatie geen regulier (betaald) werk uitvoeren en geen werk tegen een lagere vergoeding dan gebruikelijk voor de functie. In dat geval dient de uitkeringsgerechtigde geplaatst te worden in de betreffende functie tegen een volwaardig salaris.

Bij de huidige krapte op de arbeidsmarkt is het zinvol een extra inspanning te plegen om minder plaatsbare uitkeringsgerechtigden toe te leiden naar (bestendig) betaald werk.

Daarvoor kan worden overwogen gebruik te maken van de producten die door de Ministeries van SZW en VWS met Divosa en andere partners zijn ontwikkeld in het kader van "Simpel Switchen in de Participatieketen". Daarbij zijn kennis en inzicht bij elkaar gebracht om partijen te inspireren overgangen zoals tussen uitkering en werk te versoepelen en mensen naar vermogen mee te laten doen.

Vanaf 2026 treedt de Wet Participatiewet in balans gefaseerd in werking.

Doel van de wet is het herstellen van de balans: meer balans tussen bestaanszekerheid, re-integratie en handhaving, hanteren van de menselijke maat, meer vertrouwen en ondersteuning op maat in plaats van focus op rechtmatigheid.

In deze wet staan ruim twintig maatregelen om de Participatiewet te wijzigen voor het verbeteren van de balans tussen rechten en plichten en om regels en procedures te vereenvoudigen. Gemeenten krijgen meer ruimte voor het bieden van maatwerk.

Dit is een positieve ontwikkeling en de Adviesraad gaat er vanuit dat de gemeente voortvarend de mogelijkheden gaat benutten om de aanvraag-procedure te vereenvoudigen en de mogelijkheden tot maatwerk maximaal door te voeren.

De per 01 januari 2026 in werking tredende Wet Van school naar duurzaam werk heeft tot doel voortijdig schoolverlaten te voorkomen en jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt de juiste begeleiding en ondersteuning te geven, zodat zij uiteindelijk economisch zelfstandig kunnen zijn. Eén van de voorgestelde maatregelen is dat scholen al gedurende de opleiding van een jongere de gemeente kunnen betrekken voor het bieden van aanvullende ondersteuning. Deze wet biedt de gemeente mogelijkheden om scholen actief te benaderen teneinde tijdig ondersteuning in te zetten voor leerlingen die dit behoeven.

Het Werkcentrum Rijnmond vormt een goede faciliteit voor advies en hulp bij alle vragen over werk: werk vinden, werk behouden, loopbaanontwikkeling en omscholing of bijscholing. Het werkcentrum is er voor werknemers, werkzoekenden en werkgevers. Gemeente Nissewaard is onderdeel van deze regionale samenwerking en heeft een dependance in het Stadhuis.

Voorne-Putten Werkt is een werk- en ontwikkelbedrijf voor het begeleiden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar passend werk en helpt mensen bij het doorgroeien en ontwikkelen van talenten en vaardigheden.

Kernpunten:

- Taak gemeente stimuleren en ondersteunen inwoner bij het vinden van werk.
- Inzet re-integratie-instrumenten voor duurzame uitstroom uit de Participatiewet.
- Gemeente draagt zorg voor minimum-inkomen indien geen voorliggende voorziening.
- Eenvoudige aanvraag-procedure en correcte en tijdige afhandeling en beheer uitkering.
- Tegenprestatie meerwaarde voor samenleving (ook vrijwilligerswerk en mantelzorg).
- Kratte arbeidsmarkt reden extra inspanning toeleiding naar (bestendig) betaald werk.
- Benutten mogelijkheden Participatiewet in balans voor aanvraag-procedure en maatwerk.
- Benaderen scholen voor ondersteunen leerlingen (Wet Van school naar duurzaam werk).
- Werkcentrum Rijnmond is adviespunt voor werknemers, werkzoekenden en werkgevers.
- Voorne-Putten Werkt: werk-/ontwikkel-bedrijf voor mensen met afstand tot arbeidsmarkt.

4.5. Armoedebestrijding / Minimabeleid

Er dient zoveel mogelijk worden voorkomen dat inwoners in armoede terecht komen, zeker als kinderen daarvan de gevolgen ervaren.

Armoede zorgt voor allerlei sociaal-emotionele problemen, als uitsluiting en eenzaamheid. Inwoners in die positie moet een perspectief worden geboden en deelname aan de samenleving dient te worden bevorderd. Iedereen moet kunnen mee doen en zich kunnen ontwikkelen. Dit geldt zeker voor kinderen, mede om te voorkomen dat deze in een uitzichtloze positie komen te verkeren die hun verdere leven gaat bepalen. Daartoe dienen voor de inwoners met een gering inkomen goede inkomens-ondersteunende voorzieningen beschikbaar te zijn die zoveel mogelijk aansluiten op de persoonlijke situatie. Dit geldt voor zowel inwoners met een uitkering als werkzaam in loondienst en ZZP-ers.

De voorzieningen vanuit de door de gemeente geregelde zorgverzekering, alsmede de bijdrage van de gemeente voor de premie, zijn versoberd. De inwoners met een bescheiden inkomen kunnen daardoor af gaan zien van een aanvullende verzekering en / of zorg gaan mijden. Dit levert dit niet alleen risico's op voor de gezondheid en kwaliteit van leven, maar de daaruit voortvloeiende gezondheidsklachten leiden uiteindelijk ook tot hogere uitgaven. Het loont derhalve om de versobering terug te draaien.

Verwaarloosde mondzorg kan leiden tot ernstige medische problemen.

De gemeente wordt aangemoedigd, gelijk andere gemeenten, naar mogelijkheden te zoeken om afdoende mondzorg beschikbaar te stellen aan inwoners met een laag inkomen. Zie daarvoor de Leidraad voor gemeenten: "Vermindering mijding van mondzorg om financiële redenen" (Ministerie van VWS).

Het aangeboden zorgpakket dient voldoende mogelijkheden te bieden op behandelingen waar chronisch zieken en mensen met een beperking baat bij hebben.

Het kunnen aanschaffen van de Rotterdampas (tegen gereduceerd tarief) heeft positieve effecten, met name voor de diverse doelgroepen voor wie dit een stimulans is om (meer) mee te doen in de samenleving. Er zijn echter een substantieel aantal inwoners, met name de ouderen, die niet of nauwelijks van de Rotterdampas gebruik maken, maar waarvoor de inkomensvoorzieningen van de gemeente cruciaal zijn. De inzet van de Rotterdampas mag niet leiden tot vermindering van inkomensvoorzieningen ter compensatie van de kosten van de Rotterdampas.

Volgens de regels van de Participatiewet dienen giften als inkomsten te worden beschouwd die worden verrekend met de uitkering.

Vanuit de menselijke maat gezien zouden giften in geld dan wel in natura tot een bepaalde waarde per jaar vrijgesteld moeten worden. Bij giften met grotere waarden dient dan maatwerk te worden toegepast, waarbij niet het gehele bedrag zal worden verrekend.

Er dient te worden ingezet op het voorkomen dat inwoners in armoede geraken en (herhaald) met problematische schulden te maken krijgen.

Dit vereist een systeem waarbij vroeg-signalering mogelijk wordt in samenwerking met de instanties en partners die daarbij een rol kunnen hebben, binnen de privacy-regels.

Daar waar inwoners in een armoede- en problematische schulden-positie terecht zijn gekomen, dient de ondersteuning en begeleiding adequaat te zijn en de regelingen en voorzieningen afdoende om de situatie draaglijk te maken. De menselijke maat dient daarbij voorop te staan.

Inwoners kunnen terecht bij het Preventieteam armoede voor een financieel adviesgesprek en het team verzorgt voorlichtingen voor verschillende doelgroepen. Het team werkt integraal aan preventie, vroegsignalering en netwerkvorming, zowel binnen de gemeentelijke organisatie als met externe partners. Dit draagt bij aan het vroegtijdig voorkomen van schulden en armoede. Op de gemeentelijke website Hulp-bij-geldzorgen is veel informatie te vinden over vele financiële aangelegenheden voor inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Indien de gemeente zich genoodzaakt ziet een vordering op een inwoner te incasseren via een extern incassobureau, dan zou een z.g. "sociaal incassobureau" moeten worden ingeschakeld. Daarbij kunnen nadere regels worden gegeven, teneinde onmenselijke situaties te voorkomen.

In het verleden bestond de z.g. "witgoedregeling", zijnde een vergoeding bij een laag inkomen voor huishoudelijke apparaten zoals een koelkast, wasmachine, of fornuis.

De gemeente zou in overweging moeten nemen deze regeling weer te introduceren voor de aanschaf van noodzakelijke huishoudelijke apparaten, omdat sparen daarvoor met een laag inkomen vrijwel onmogelijk is.

De bijzondere bijstand, zoals die in het kader van de inrichting van een woning, wordt doorgaans als lening verstrekt. Dit betekent dat inwoners die in een schuldsanerings-traject zitten, geen bijzondere bijstand kunnen krijgen omdat er geen nieuwe schulden gemaakt mogen worden. Daarnaast zijn er inwoners die dringend huisraad nodig hebben nadat een schuldsanerings-traject is afgerond en die daarvoor niet hebben kunnen reserveren, omdat het inkomen gedurende een aantal jaren bestond uit leefgeld.

Deze inwoners worden door de gemeente dan gedwongen om weer een schuld-positie aan te gaan, aangezien de benodigde bijzondere bijstand als lening vertrekt wordt.

De gemeente zou meer oog voor deze situaties moeten hebben en daarin meer compassie kunnen tonen en kunnen overwegen het beleid dienaangaande aan te passen.

De gemeente is gehouden aan de landelijk geldende wet- en regelgeving. De gemeente zou de daarbij gegeven beleidsvrijheden optimaal moeten benutten om de inwoners die dit nodig hebben zoveel mogelijk (geldelijk) te ondersteunen en de vereiste zorg te verlenen. Daarbij is extra aandacht nodig voor de (financiële) positie van alleenwonenden die een zeer grote groep inwoners vormen.

Er dient afgestemde voorlichting te worden gegeven over hoe problematische situaties kunnen worden voorkomen, welke ondersteuning en begeleiding mogelijk is en welke regelingen en voorzieningen bestaan om een problematische situatie te verlichten. Deze voorlichting is ook belangrijk voor de medewerkers bij contacten met de inwoners om de situaties te onderkennen en daarnaar adequaat te kunnen handelen.

In diverse gemeentelijke documenten wordt het belang benadrukt van toegankelijke ondersteuning, stress-sensitieve dienstverlening en een integrale, wijkgerichte aanpak waarin de leefwereld van de inwoner centraal staat.

De afgelopen jaren zijn de mogelijkheden voor inwoners tot persoonlijke contact verminderd, zoals afbouwen van fysieke loketten. Deze keuzes lijken haaks te staan op de beleidsmatige focus op nabijheid en preventie.

De Adviesraad is van mening dat de mogelijkheden tot persoonlijk contact (in de wijken en kernen) weer moeten worden uitgebreid.

De gemeente zal de organisaties ondersteunen die zich inzetten om armoede en schulden tegen te gaan en de bekendheid en toegang tot de regelingen en voorzieningen bevorderen. De partijen die zich bezig houden met het bestrijden van armoede dienen de activiteiten op elkaar af te stemmen. Tevens zouden aanvragen van een inwoner in relatie tot armoede-bestrijding gecoördineerd en ondersteund dienen te worden.

De samenwerking met Stichting Urgente Noden Nissewaard (SUNN) vormt een belangrijk aanvullend vangnet voor situaties waarin gemeentelijk beleid tekortschiet.

De structurele afstemming tussen SUNN en de gemeente draagt bij aan signalering van beleidsmatige knelpunten en het verbeteren van aansluiting op acute of niet-standaard hulpvragen.

Voor het Functioneren is het belangrijk deze stichting financieel blijvend te ondersteunen.

De Voedselbank heeft een belangrijke functie bij het bestrijden van armoede door tijdelijk gratis voedselpakketten te verstrekken aan mensen die het financieel zwaar hebben.

Een belangrijke verantwoordelijkheid van de gemeente is het zorgdragen dat de Voedselbank op een geschikte en goed bereikbare locatie kan blijven functioneren.

Kernpunten:

- Voorkomen dat inwoners in armoede terecht komen, zeker als kinderen betrokken zijn.
- Iedereen moet kunnen mee doen en zich kunnen ontwikkelen.
- Goede inkomens-ondersteunende voorzieningen die aansluiten op persoonlijke situatie.
- Specifieke aandacht financiële positie van ouderen, chronisch zieken en gehandicapten.
- Zorgpakket afgestemd op behandelingen chronisch zieken en mensen met een beperking.
- Rotterdam niet ten koste van voorzieningen voor inwoners met een minimum-inkomen.
- Vrijstellen giften tot een bepaald bedrag per jaar en bij het meerdere maatwerk toepassen.
- Systeem vroeg-signalering in samenwerking met de instanties en partners.
- Voorkomen problematische schuld-posities door verstrekken bijzondere bijstand als lening.
- Extra aandacht is nodig voor de (financiële) positie van de grote groep alleenwonenden.

- Het Preventieteam armoede is er voor een financieel adviesgesprek en verwijzing.
- Website Hulp-bij-geldzorgen biedt informatie voor inwoners, ondernemers, organisaties.
- Bij noodzaak invordering door inschakeling incassobureau, dan een “sociaal incassobureau”.
- Overwegen her-introduceren van de z.g. “witgoedregeling” voor minima.
- Optimaal benutten beleidsvrijheden om inwoners zoveel mogelijk te ondersteunen.
- Buiten toepassing laten van de Kostendelersnorm bij inwonende kinderen tot 27 jaar.
- Menselijke maat bij (handhaving) regelingen, voorzieningen, ondersteuning en begeleiding.
- Mogelijkheden tot persoonlijk contact moeten weer worden uitgebreid.
- Gemeente ondersteunt organisaties die toegang tot regelingen/voorzieningen bevorderen.
- Partijen stemmen activiteiten aangaande armoedebestrijding op elkaar af.
- Partijen coördineren en ondersteunen aanvragen van inwoners.
- SUNN dient door de gemeente in staat te worden gesteld blijvend te functioneren.
- De gemeente zal zorgdragen voor een geschikte en bereikbare locatie voor de Voedselbank.

4.6. Wonen (en zorg)

De groep ouderen binnen de gemeente wordt voortdurend groter, waarbij de gemiddelde leeftijd eveneens stijgt.

De woonwensen van mensen die ouder worden veranderen, waarop het woning-aanbod dient te worden afgestemd.

De ouderen wonen langer thuis, voornamelijk omdat zij dit willen, maar soms ook min of meer gedwongen. Dit laatste omdat doorstroming naar een meer geschikte woning nauwelijks nog mogelijk is vanwege het beperkte aanbod daarvan. Daarnaast is de weg naar een verzorgingshuis praktisch afgesloten.

Indien passende appartementen voor ouderen beschikbaar zijn is een samenhangende aanpak nodig voor het stimuleren van doorstroom daarnaar van senioren (55+) die nu een eengezinswoning bewonen.

Met het ouder worden neemt de behoefte aan zorg, ondersteuning en begeleiding vaak toe. Er ontstaat derhalve meer vraag naar woonvormen in combinatie met zorg-mogelijkheden, die ook betaalbaar zijn.

Om daarin te voorzien dienen gevarieerde passende woonconcepten te worden ontwikkeld. Dit kunnen woonzorg-complexen in diverse vormen en schalen zijn maar ook verzorgingshuis achtige constructies.

Daarbij dient een veilige omgeving te worden gecreëerd die voldoende mogelijkheden biedt op sociale contacten en activerend werkt. Dit bevordert het welzijn en gaat eenzaamheid tegen. Gedacht kan worden aan van cirkels van ouderen voor activiteiten, sociaal contact en waar ouderen elkaar hulp en steun bieden, zoals een z.g. Knarrenhof. De gemeente zou hier een initiërende, en op zijn minst een faciliterende en ondersteunende, rol moeten nemen.

Voor inwoners met een lichamelijke en/of mentale beperking dienen passende overeenkomstige woonconcepten en omgevingen te worden gerealiseerd.

Leidend daarbij is de Woonzorgvisie Nissewaard 2023-2040 aangaande woonvormen in combinatie met zorg, voor ouderen en mensen met een lichamelijke en/of mentale beperking. De Woonzorgvisie kent een hoog ambitie-niveau. Gezien de huidige woningmarkt en de (dreigende) personeels-tekorten zal veel inzet nodig zijn om dit niveau te bewerkstelligen. Eind 2025 is het Uitvoeringsprogramma Woonzorgvisie Nissewaard opgesteld waarin per benoemd project de gewenste situatie en oplossingsrichting is geformuleerd.

Bij ieder project dient er een afweging te worden gemaakt welke woonzorg-vorm het meest geschikt is voor welke doelgroep. Dit mede afhankelijk van de locatie en de prioriteiten.

De gemeente streeft met de woonzorgvisie naar maximale zelfregie van de betrokken inwoners. Om regie te kunnen voeren over het eigen leven dienen er voldoende keuze-mogelijkheden in woon(zorg)-vorm en voorzieningen te zijn.

Voor ieder te realiseren woon(zorg)-voorziening dient te worden vastgesteld wie van de doelgroep daarvoor in aanmerking komt en dienen criteria te worden bepaald voor het feitelijk toewijzen van een plaats.

Daarvoor is permanent inzicht in het aantal inwoners per doelgroep in relatie tot de geschikte woonzorg-vorm nodig en een inschatting te worden gemaakt van de behoefte per woonzorg-vorm en voorziening per periode.

Daarnaast zijn er andere doelgroepen, zoals jongeren en inburgeraars, voor wie passende woonconcepten en omgevingen dringend nodig zijn en die gebaat zijn bij doorstroming van ouderen naar de voor hun passende woningen, al dan niet met zorg.

In het kader van Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang is de doorstroming van personen vanuit (dreigende) opvang naar een woning, al dan niet met (intensieve) begeleiding, een belangrijke succesfactor. Geconstateerd kan worden dat het gebrek aan geschikte woningen binnen de gemeente en de omgeving de beoogde doorstroming ernstig bemoeilijkt.

Deze situatie binnen de gemeente lijkt te verslechteren vanwege een negatief saldo van het aantal volgens planning te bouwen woningen en de door renovatie en sloop binnen de gemeente te onttrekken woningen in de sociale sector.

Dit terwijl de behoefte aan woningen in de sociale sector alleen maar toe neemt, mede vanwege de diverse aangewezen doelgroepen en urgentie-regelingen.

Het aantal beschikbare woningen in de sociale sector dient op zo'n kort mogelijke termijn op niveau gebracht te worden zodat invulling kan worden gegeven aan de behoefte daaraan.

Kernpunten:

- Woning-aanbod dient te worden afgestemd op woon(-zorg) wensen van de inwoners.
- Voorzien in passende woonconcepten (met zorg) voor ouderen.
- Doorstroming bevorderen van ouderen ten gunste van andere doelgroepen.
- Veilige omgeving creëren met voldoende mogelijkheden op sociale contacten en activatie.
- Initiërende, faciliterende en ondersteunende rol gemeente bij cirkels van ouderen.
- Passende woonconcepten en omgevingen voor lichamelijk en mentaal beperkte inwoners.
- Invulling geven aan het hoge ambitie-niveau volgens de Woonzorgvisie.
- Maximale zelfregie van inwoners mogelijk maken door voldoende keuze-mogelijkheden.
- Doorstroming realiseren vanuit beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
- Beschikbare woningen sociale sector op niveau brengen voor invulling behoefte daaraan.

4.7. Verkeer en vervoer

Verkeer en vervoer gaat over mobiliteit, bereikbaarheid, beschikbaarheid en veiligheid.

Er dient een fijnmazig, kwalitatief hoogwaardig en efficiënt vervoers-netwerk te zijn dat alle doelgroepen integraal bedient, zowel binnen Spijkenisse als binnen en tussen de kernen.

Dit is ook een voorwaarde om te kunnen komen tot een inclusieve samenleving en voor de onafhankelijkheid en zelfstandigheid van vooral ouderen en mindervaliden.

Een goede afstemming en samenwerking tussen regulier openbaar vervoer en doelgroepenvervoer is noodzakelijk om inwoners op een snelle en veilige wijze naar de plaats van bestemming te brengen zonder extreme en onvoorspelbare wachttijden.

De infrastructuur binnen de gemeente dient op orde te zijn, waaronder wegen en paden, oversteekplaatsen en (een goede werking van) verkeerslichten.

Er dienen zo min mogelijk belemmeringen te zijn waar mindervaliden tegen aan lopen: stoepranden, losse en scheve tegels, verkeerd afgestelde verkeerslichten, (tijdelijke) doorgang versperrende objecten als (fout) geparkeerde auto en overwoekerend groen.

De verkeersveiligheid moet worden gewaarborgd; voor iedereen maar vooral voor de meer kwetsbaren is de samenleving en met name kinderen, ouderen en gehandicapten.

De (mogelijk) onveilige verkeerssituaties binnen de gehele gemeente, ongeacht wie daar verantwoordelijk voor is, dienen daartoe te worden geïnventariseerd en adequaat aangepakt.

De Gehandicaptenparkeerkaart is een goed middel om inwoners die fysiek minder mobiel zijn de mogelijkheid te geven dicht(er)bij hun bestemming te parkeren.

De gehandicaptenparkeerplaatsen dienen zodanig gesitueerd te zijn dat de afstand tot openbare voorzieningen zo kort mogelijk is en deze veilig bereikbaar zijn.

Het aantal parkeerplaatsen specifiek voor gehandicapten dient afgestemd te zijn en blijven op het aantal uitgegeven Gehandicaptenparkeerkaarten.

Het gratis aanbieden van openbaar vervoer aan ouderen en inwoners met een minimum-inkomen geeft een goede stimulans om meer te participeren in de samenleving en vereenzaming tegen te gaan.

Kernpunten:

- Fijnmazig, kwalitatief en efficiënt vervoers-netwerk die doelgroepen integraal bedient.
- Voorwaarde voor een inclusieve samenleving.
- Voorwaarde voor onafhankelijkheid en zelfstandigheid van ouderen en mindervaliden.
- Actief vermijden van belemmeringen voor begaanbaarheid mindervaliden.
- Verkeersveiligheid waarborgen met name voor kinderen, ouderen en gehandicapten.
- Gehandicaptenparkeerplaatsen afstemmen op aantal Gehandicaptenparkeerkaarten.
- Gratis openbaar vervoer voor ouderen en inwoners met een minimum-inkomen.

4.8. Onderwijs (en zorg)

Ieder kind heeft recht om kansrijk, veilig, gezond en ongestoord te kunnen opgroeien, ontwikkelen en onderwijs te volgen. Dit zeker ook om later goed te kunnen functioneren in de maatschappij.

Indien het kind daarbij problemen ervaart, individueel dan wel binnen het gezin, dient dit vroegtijdig te worden gesignaleerd en moet daar adequaat op worden gereageerd, waar mogelijk nog voordat de problemen zich manifesteren.

De scholen dienen toegankelijk te zijn voor leerlingen met een lichamelijke- en / of verstandelijke beperking ten behoeve van passend onderwijs.

Een integrale benadering ten aanzien van jeugd- en gezins-hulp en (passend) onderwijs is dan nodig om efficiënt en effectief de problemen aan te pakken.

De gemeente dient te regelen dat de inzet van alle partijen daarbij op een resultaatgerichte wijze wordt geregisseerd.

Taal- en leerachterstanden en laaggeletterdheid belemmeren de zelfredzaamheid en de participatie in de maatschappij. De gemeente dient zich actief op te stellen om dit te voorkomen dan wel tegen te gaan.

De gemeente is aangesloten bij de Gelijke Kansen Alliantie voor het verbeteren van kansengelijkheid in het onderwijs met aandacht voor thuis, school en de leefomgeving.

Een goede aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt vergroot de kans op het verkrijgen van passend werk. Daarom dient ingezet te worden op het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en dienen jongvolwassenen langer ondersteund te worden richting duurzaam werk.

Voor leerlingen die zijn aangewezen op vervoer buiten hun directe omgeving dient een passende vervoersvoorziening te worden ingezet, afhankelijk van medische- en sociale omstandigheden, waarbij emotionele aspecten worden betrokken bij de beoordeling voor toekenning.

Kernpunten:

- Vroegtijdig signaleren en preventief handelen mogelijk maken bij problemen kind/gezin.
- Integrale benadering jeugd- en gezins-hulp en (passend) onderwijs nodig.
- Gemeente regelt inzet van alle partijen en regisseert resultaatgericht.
- Actieve inzet gemeente ter voorkoming leerachterstanden en laaggeletterdheid.
- Inzet ter voorkoming voortijdig schoolverlaten en ondersteuning naar duurzaam werk.
- Passend vervoer voor leerlingen die daarop aangewezen zijn.

4.9. Welzijn

Welzijn staat voor zich goed voelen en voor welbevinden voor kwaliteit van leven.

Welzijn gaat uit van de eigen kracht van mensen: behoeften kunnen bevredigen, sociale contacten, een zinvolle dagbesteding, actieve deelname aan de samenleving en, kunnen rekenen op hulp en steun als het moeilijk gaat.

Welzijn betekent dat elk individu zich kan ontplooiën en zich omringd weet als burger, oudere, nieuwkomer of persoon met een handicap. Bestaanszekerheid en bestaansperspectief vormen daarbij eveneens belangrijke elementen.

Hoe groter het welzijn, hoe minder behoefte aan zorg, ondersteuning en begeleiding.

Daar waar welzijn niet uit eigen kracht dan wel met hulp vanuit de directe omgeving kan worden bewerkstelligd, is men afhankelijk van externe impulsen en stimulansen.

Het invulling geven daaraan en het versterken van de sociale binding tussen inwoners is het belangrijkste doel van welzijnswerk.

De organisaties die zich daarop richten dienen daarom ondersteund en gefaciliteerd te worden. Het betreft onder andere wijkverenigingen, bewonersorganisaties, organisaties die zich richten op integratie en activiteiten aanbieden aan (doel)groepen. De Thuis in de Wijk teams kunnen daarbij een rol spelen.

Een mogelijkheid om invulling te geven aan het versterken van de sociale binding en het bestrijden van eenzaamheid is een Buurtcirkel.

Een Buurtcirkel richt zich op mensen in een kwetsbare positie met een ondersteuningsvraag en bestaat in basis uit een gemengde groep mensen die hun eigen talenten mee brengen en leren van elkaar.

Buurtcirkelactiviteiten wordt ingezet op talenten en vaardigheden, het opbouwen van een netwerk, hulp vragen, hulp bieden en meedoen in de wijk.

De gemeente kan de oprichting van Buurtcirkels initiëren, faciliteren en ondersteunen onder andere door het zorgdragen van een Buurtcirkelcoach.

Het welzijnswerk dient laagdrempelig, doelgericht en dichtbij de inwoners georganiseerd, te worden, waardoor eenzaamheid, of een andere status van niet-welbevinden, kan worden voorkomen dan wel vroegtijdig gesignaleerd. Daardoor kan ook zorgmijding eerder worden onderkend.

De betrokken partijen dienen het welzijnswerk in samenwerking en samenhang te verrichten om een groter effect te bereiken.

Het welzijnswerk zal steeds belangrijker worden vanwege de groei van het aantal ouderen en hetgeen beoogd wordt met het Programma Toekomstbestendig Domein, zijnde het realiseren van een verschuiving van geïndiceerd aanbod naar welzijnsvoorzieningen.

Daarbij dient beseft te worden dat de inzet van vrijwilligers niet onbeperkt is en dat ook de vrijwilligers ouder worden en daardoor minder belast kunnen worden.

Kernpunten:

- Hulp en ondersteuning als welzijn niet zelf met omgeving kan worden bewerkstelligd.
- Welzijnswerk voor het versterken van de sociale binding tussen inwoners.
- Initiëren oprichting Buurtcirkels en zorgdragen voor Buurtcirkelcoach.
- Ondersteunen en faciliteren organisaties die zich richten op welzijnswerk .
- Welzijnswerk dient laagdrempelig, doelgericht en dichtbij te worden georganiseerd.
- Welzijnswerk in samenwerking en samenhang verrichten voor een groter effect.
- Inzet van vrijwilligers niet onbeperkt en oudere vrijwilligers vaak minder belastbaar.

4.9.1. Senioren(beleid) / Ouderen(zorg)

De meeste ouderen functioneren prima in de samenleving en weten hun weg zelfstandig of met hulp van familie en netwerken te vinden. Vrijwilligerswerk en mantelzorg vindt ook steeds meer plaats door ouderen, die zich daardoor ook meer gewaardeerd voelen.

Voor ouderen die zich niet (meer) in deze positie bevinden dient aandacht en steun te zijn en voldoende voorzieningen aanwezig te zijn om deel te blijven nemen aan de maatschappij.

Zeker ouderen met lichamelijke of geestelijke klachten kennen vaak een verminderde mobiliteit, hetgeen het risico op eenzaamheid en problemen vergroot. Ook de groeiende complexiteit van en tempo in de samenleving kan voor ouderen moeilijkheden (gaan) opleveren.

Om de ouderen betrokken te houden bij de samenleving dienen wijkcentra en andere ontmoetings-plaatsen in stand te worden gehouden. Er moet een voldoende en een divers aanbod zijn van dagactiviteiten voor ouderen.

De ouderen mogen niet worden beperkt in hun onafhankelijkheid en zelfstandigheid.

Daarvoor is het belangrijk dat er geschikte vervoers-voorzieningen zijn, zowel algemeen toegankelijk openbaar vervoer, als vraagafhankelijk vervoer.

De gemeente dient (vrijwilligers)organisaties die zich inzetten voor een beter bestaan van ouderen (financieel) te ondersteunen, alsmede actief bij te dragen in het vergroten van de bekendheid en toegankelijkheid daarvan.

Kernpunten:

- Steun en voorzieningen voor ouderen die minder functioneren in de samenleving.
- Wijk- en dagactiviteiten-centra en andere ontmoetings-plaatsen voor ouderen.
- Geschikte vervoers-voorzieningen beschikbaar (openbaar- en vraagafhankelijk vervoer).
- Ondersteunen en faciliteren organisaties die zich richten op welzijnswerk ouderen.

4.9.2. Inwoners met een (licht) (verstandelijke) beperking en chronisch zieken

Naast het doel om inwoners met een (verstandelijke en/of fysieke) beperking en chronisch zieken volwaardig deel te laten nemen aan de samenleving, dient het (gevoel van) welzijn van deze inwoners te worden bevorderd.

Om de inwoners met een beperking en chronisch zieken betrokken te laten zijn bij de samenleving dienen wijkcentra en andere ontmoetings-plaatsen aanwezig te zijn. Daarnaast moet er een voldoende en een divers aanbod zijn van dagactiviteiten.

De inwoners met een beperking en chronisch zieken dienen zo min mogelijk beperkt te worden in hun onafhankelijkheid en zelfstandigheid.

Daarvoor is het belangrijk dat er geschikte vervoers-voorzieningen zijn, zowel algemeen toegankelijk openbaar vervoer, als vraagafhankelijk vervoer.

De voorzieningen dienen op zo'n manier ingericht te zijn dat mensen met een beperking en chronisch zieken zich thuis voelen in de gemeente en zich er zoveel als mogelijk zelfstandig kunnen redden.

De gemeente dient (vrijwilligers)organisaties die zich inzetten voor een beter bestaan van inwoners met een beperking en chronisch zieken (financieel) te ondersteunen, alsmede actief bij te dragen in het vergroten van de bekendheid en toegankelijkheid daarvan.

Kernpunten:

- Steun en voorzieningen voor inwoners met beperking om deel te nemen aan samenleving.
- Wijk- en dagactiviteiten-centra en andere ontmoetings-plaatsen voor deze inwoners.
- Geschikte vervoers-voorzieningen beschikbaar (openbaar- en vraagafhankelijk vervoer).
- Ondersteunen en faciliteren organisaties gericht op welzijn inwoners met beperking.

4.9.3. Eenzaamheid

Het bestaan van eenzaamheid onder een belangrijk deel van de inwoners vormt al langer een probleem. Het groeiend aantal ouderen en het (gedwongen) langer thuis door ouderen zorgt voor steeds meer eenzamen.

Ook onder jongere inwoners neemt (het gevoel van) eenzaamheid toe.

Langdurige eenzaamheid is zeer schadelijk voor de gezondheid, vergelijkbaar met zwaar roken en obesitas.

Opheffen van eenzaamheid vereist maatwerk en is vaak lastig, mede omdat mensen doorgaans niet kunnen aangeven wat nodig is om zich niet-eenzaam te voelen.

Er dient onder regie van de gemeente een actieplan te worden opgezet waarmee eenzaamheid en (verborgen) problemen actief en preventief wordt gesignaleerd en bestreden. Alle mogelijke partners dienen daarbij een rol te spelen, zoals Thuis in Nissewaard teams, huisartsen, thuiszorg-instellingen e.d. Door huisbezoeken en voorlichting en training over het onderkennen van signalen van eenzaamheid, kan meer (preventief) actie worden ondernomen.

Bij het bestrijden van eenzaamheid zijn ontmoetings-plaatsen, als wijkcentra en dagbestedings-locaties, van groot belang.

Het vervoer naar ontmoetings-plaatsen mag geen belemmering zijn.

Als het sociaal netwerk en de algemene voorzieningen de inwoner niet uit zijn eenzaamheid halen, dienen maatwerk-voorzieningen voorhanden te zijn.

Vrijwilligers-organisaties die begeleiding, ondersteuning en activiteiten aanbieden waarvan eenzamen gebruik kunnen maken, dienen (financieel) ondersteund te worden en de bekendheid en toegankelijkheid vergroot te worden.

De Kerngroep Elkaar Waard bestaat uit een aantal partijen uit het maatschappelijk middenveld. Elkaar Waard richt zich op het doorbreken van het taboe op eenzaamheid, het signaleren (in een signaleringsnetwerk), het bespreekbaar maken en het inzetten van gerichte methodieken. Gezien het belang dient de continuïteit van deze activiteiten gegarandeerd te zijn.

Kernpunten:

- Opheffen van eenzaamheid vereist maatwerk en voor een steeds groter aantal inwoners.
- Onder regie van gemeente actieplan opstellen voor signaleren en bestrijden eenzaamheid.
- Zorgdragen voor voldoende ontmoetingsplaatsen in de wijken en kernen.
- Stimuleren contacten buurtgenoten, vrijwilligerswerk en bezoek ontmoetingsplaatsen.
- Ondersteunen en faciliteren organisaties gericht op bestrijden van eenzaamheid.
- Maatwerk-voorzieningen toepassen als algemene maatregelen te weinig effect hebben.
- Via Elkaar Waard wordt ingezet op het signaleren en beperken van eenzaamheid.

4.9.4. Inburgeraars

Bij het inburgeringsstelsel spelen gemeenten een belangrijkere rol bij de begeleiding van inburgeringsplichtigen. De gemeente moet samen met de inburgeraar een persoonlijk inburgeringsplan opstellen, afgestemd op de individuele vaardigheden en mogelijkheden. De gemeente dient inburgerings-trajecten te organiseren en aan te bieden waarmee de statushouders de taal kunnen leren en kunnen integreren in de samenleving.

Daarbij is het ook van belang dat de contacten gestimuleerd worden tussen de inburgeraars en mensen in hun buurt en andere ontmoetingsplaatsen, al dan niet vanwege hun kinderen.

Daarnaast kunnen inburgeraars gestimuleerd worden om actief deel te nemen aan de maatschappij, bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk.

De inburgeraar dient begeleid te worden tijdens het proces tot inburgering waarbij zoveel mogelijk maatwerk toegepast zal worden.

Voor de inburgeraar is er de verplichting te integreren en zich te houden aan de normen en waarden die gewoon zijn in de Nederlandse samenleving.

Kernpunten:

- Samen met iedere inburgeringsplichtige een persoonlijk inburgeringsplan opstellen.
- Aanbieden inburgerings-trajecten voor taal-onderwijs en integratie in de samenleving.
- Stimuleren contacten buurtgenoten, vrijwilligerswerk en bezoek ontmoetingsplaatsen.
- Begeleiding bij inburgerings-proces met maatwerk.

4.9.5. Jeugd(beleid) / Jongeren(werk)

Er dienen afdoende en geschikte jeugdvoorzieningen en ontmoetingsplaatsen, zoals wijk-gebouwen, te zijn in de wijken, buurten en kernen.

Onder begeleiding en toezicht van jongerenwerkers kunnen aldaar socialisatie-programma's en (spel-) activiteiten plaatsvinden. Het streven dient te zijn de jongeren daar zelf regie over te laten voeren.

Jongeren dienen zoveel mogelijk actief benaderd te worden om gebruik te maken van deze voorzieningen voor het bevorderen van het sociaal gevoel en de bestrijding van eenzaamheid. Voor de (jongere) kinderen dienen, afgestemd op de leeftijds-groep, speel-gelegenheden in de buurt aanwezig te zijn.

Het Jongerenpunt Nissewaard voorziet in een prima laagdrempelige functie voor jongeren tussen de 16 en 27 jaar die vragen hebben over leren, werken, inkomen of geldzaken.

Kernpunten:

- Zorgdragen voor afdoende en geschikte jeugdvoorzieningen en ontmoetingsplaatsen.
- Jongeren actief benaderen om gebruik te maken van de voorzieningen.
- Jongerenpunt Nissewaard prima aanspreekpunt voor jongeren op vele terreinen.

4.9.6. Diversiteit en emancipatie

Iedereen moet mee kunnen doen in de maatschappij en gelijke kansen hebben, ongeacht afkomst, geslacht, gaardheid of geloof. Mensen dienen in hun waarde gelaten te worden en gelijk worden behandeld met wederzijds respect.

Het thema LHBTI+ dient (meer) bespreekbaar te zijn binnen bij alle geledingen binnen de gemeente. Er dient gerichte informatievoorziening plaats te vinden, vanuit de gemeente en partners, aan de doelgroep, organisaties, professionals en inwoners om de emancipatie te bevorderen en te borgen.

Aan de professionals, maatschappelijke organisaties en scholen dient voorlichting te worden gegeven en, waar van meerwaarde, trainingen te worden gegeven en workshops gehouden. Er dienen afhankelijk van de behoeften ontmoetingsplaatsen voor de doelgroep en overige belangstellenden beschikbaar te zijn.

Hetgeen gesteld wordt aangaande inclusie geldt overeenkomstig ook voor diversiteit.

Kernpunten:

- Thema LHBTI+ dient (meer) bespreekbaar maken binnen de gemeente.
- Gerichte voorlichting om de emancipatie te bevorderen en te borgen.
- Naar behoefte zorgdragen voor ontmoetingsplaatsen.

4.9.7. Veiligheid en zekerheid

Naast het voorzien in de meest elementaire behoeften voor het leven, is (het gevoel van) veiligheid het belangrijkste voor een mens.

Het betreft fysieke- en sociale veiligheid en de vele situaties waar inwoners van alle leeftijden mee te maken hebben, zoals gezin, buurt, school, werk, verkeer, (openbaar) vervoer, bezoek sport-, cultuur-, winkel-centra e.d..

Het creëren van een veilige leefomgeving is dus essentieel en tevens één van de kerntaken van de overheid. Daar waar mogelijk dient de gemeente daarvoor dus zorg te dragen dan wel te stimuleren.

Dit betekent onder andere het actief zoveel mogelijk voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld, kindermishandeling, vandalisme, criminaliteit en onveilige verkeers-situaties.

De gemeente heeft het Meldpunt Zorg om een ander ingesteld, waar mensen kunnen melden als zij zorgen maken over de situatie dan wel het gedrag van een ander.

Een elementaire behoefte van mensen is ook bestaanszekerheid en bestaansperspectief. Armoede, schulden en ongelijkheid in kansen tasten het gevoel van vrijheid en zekerheid aan. Er lijken steeds meer inwoners steeds meer afhankelijk te worden van de gemeente. Daar waar de gemeente een mogelijkheid heeft om voor de inwoners de bestaanszekerheid en bestaansperspectief te verbeteren, moet deze worden aangegrepen. Het gaat zowel om het bieden van een (financieel) vangnet als om het bieden van een perspectief.

Goede schuldhulpverlening en een ruimhartig armoedebeleid moeten ervoor zorgen dat mensen weer mee gaan doen. Daarnaast liggen er duidelijke rollen voor de gemeente in het kader van huisvesting, onderwijs en de leefomgeving.

Kernpunten:

- De gemeente dient zorg te dragen voor een veilige leefomgeving.
- Meldpunt Zorg om een ander is er voor meldingen van situaties of gedrag van een ander.
- De gemeente dient waar mogelijk de bestaanszekerheid en -perspectief te bevorderen.

4.10. Cliëntondersteuning

In het complexe zorglandschap dient de zorgbehoefte ondersteund (te kunnen) worden in het zoeken naar de meest passende zorg.

De Wmo bepaalt dat gemeenten cliëntondersteuning moeten bieden: gratis, levensbreed, onafhankelijk en in het belang van de cliënt. De cliëntondersteuning voor jeugd (en gezin) en voor werk en inkomen is ook in de Wmo geregeld.

De inzet van onafhankelijke zorgondersteuners is derhalve een verplichting voor de gemeente, waarbij specialistische ondersteuning gericht op een bepaalde handicap, ziekte, situatie of gebeurtenis dringend gewenst is.

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat de kwaliteit en vindbaarheid van deze ondersteuning bij gemeenten kan worden versterkt.

De Adviesraad is van mening dat het College van B&W meer actief het bestaan en de mogelijkheden van onafhankelijke (specialistische) cliëntondersteuning kenbaar zou moeten maken aan de inwoners die daar belang bij hebben. Het gebruik maken van cliëntondersteuning kan ook meer gestimuleerd worden.

Kernpunten:

- Zorgdragen voor invulling wettelijk taak aangaande onafhankelijke cliëntondersteuning.
- Inzet specialistische ondersteuning gericht op bepaalde problematiek is dringend gewenst.
- Kwaliteit en vindbaarheid van onafhankelijke cliëntondersteuning versterken.
- Inwoners actief wijzen op en stimuleren gebruik van onafhankelijke cliëntondersteuning.

4.11. Vrijwilligers en mantelzorgers

De vele vrijwilligers en mantelzorgers binnen de gemeente verdienen grote waardering. Zij zorgen voor een belangrijk deel voor het draaiende houden en versterken van de samenleving, alsmede het betrekken van mensen daarbij. Geconstateerd kan worden dat informele zorg steeds meer opgedrongen wordt. Er dient te worden beseft dat daar grenzen aan zijn en dat (belangen-)organisaties van en voor vrijwilligers en mantelzorgers adequaat ondersteund en ontzorgd dienen te worden.

Er dient rekening mee te worden gehouden dat de omvang van de inzet van vrijwilligers de komende jaren waarschijnlijk zal afnemen. Dit omdat de vrijwilligers ouder worden en daardoor op enig moment (moeten) stoppen met het vrijwilligerswerk dan wel minder belast kunnen worden. De aanwas van jongere vrijwilligers is al jaren (te) beperkt. Een vergelijkbare ontwikkeling is te zien voor wat betreft mantelzorgers. Met de vergrijzing groeit de behoefte aan mantelzorg, maar mantelzorgers worden ook ouder en minder belastbaar, terwijl jongere mantelzorgers in aantal en de voor mantelzorg beschikbare tijd afneemt.

Gezien vorenstaande en het lage percentage actieve vrijwilligers in Nissewaard in vergelijking tot andere gemeenten, is het nodig om met de partners meer actief vrijwilligers te werven.

De Mantelzorgsalon en het Alzheimercafé hebben een duidelijke meerwaarde ten behoeve van voorlichting en uitwisseling van ervaringen, alsmede een ontmoetingsplaats en het deelnemen aan ontspanningsactiviteiten.

De mogelijkheden tot het oprichten van dergelijke ontmoetingsplaatsen voor andere specifieke doelgroepen zou onderzocht moeten worden.

Bezien kan worden op welke wijze vrijwilligers en mantelzorgers op enigerlei wijze beloond kunnen worden voor hun bereidwilligheid en inzet.

De mogelijkheid zou onderzocht moeten worden om vrijwilligers en mantelzorgers gratis openbaar vervoer binnen de gemeente aan te bieden dan wel een tegemoetkoming daarvoor te verstrekken. Dit vanwege de te overbruggen afstand naar en van de locaties waar men actief is en als blijk van waardering.

Kernpunten:

- Adequaat ondersteunen en ontzorgen vrijwilligers(-organisaties) en mantelzorgers.
- Inspelen op minder inzet aantal en geringere belastbaarheid vrijwilligers.
- Inspelen op minder inzet aantal en geringere uren beschikbaarheid mantelzorgers.
- Het meer actief werven van vrijwilligers in samenwerking met de partners.
- Meer ontmoetings- en voorlichtingsplaatsen creëren voor specifieke doelgroepen.
- Mogelijkheden op enige beloning vrijwilligers en mantelzorgers bezien (gratis OV).

4.11.1. Vrijwilligersbeleid / -voorzieningen / ondersteuning

Aan de gefinancierde zorg en ondersteuning en begeleiding wordt steeds minder ruimte gegeven en de capaciteit daarvan lijkt af te nemen. Dit leidt vrijwel zeker tot een groter beroep op vrijwilligers.

In dat kader is het ook van belang dat met het Programma Toekomstbestendig Domein onder andere wordt beoogd om een verschuiving te realiseren van geïndiceerd aanbod naar welzijnsvoorzieningen.

De overheid doet langs alle kanten een beroep op de burger, waarbij diegenen die zich verantwoordelijk voelen steeds vaker overbelast worden.

Bij het doen van een beroep op vrijwilligers dient met dit perspectief rekening te worden gehouden, echter zonder hetgeen beoogd wordt te beperken. Dit betekent dat de gemeente en de gefinancierde zorg verantwoordelijk is en blijft voor de benodigde zorg en ondersteuning, waaraan vrijwilligers naar vermogen aan kunnen bijdragen.

Daar waar aan de orde dient een integrale samenwerking tussen formele- en formele werkers te worden georganiseerd en bevorderd.

Het is nodig vrijwilligersbeleid op te stellen om tot een adequate en verantwoorde inzet van vrijwilligers te kunnen komen en een goede ondersteuning, begeleiding en ontzorging te bieden. Daar waar nodig en zinvol dient scholing mogelijk te zijn.

Een verzekering tegen ongevallen en aansprakelijkheid is een voorwaarde.

Er dienen activiteiten in gang te worden gezet die zeker ook jongere inwoners stimuleren om zich als vrijwilliger in te zetten, alsmede dienen de organisaties die vrijwilligers inzetten adequaat te worden ondersteund.

De gemeente heeft groot belang bij vrijwilligers-organisaties, zowel vanwege de meerwaarde voor de samenleving als vanuit de subsidie-relatie.

Vanwege dit belang zou de gemeente moeten willen bezien welke mogelijkheden er zijn om de geleverde kwaliteit en de continuïteit van deze organisaties te verbeteren.

Kernpunten:

- Door groot beroep overheid op vrijwilligers voelen deze zich steeds vaker overbelast.
- Gemeente en gefinancierde zorg verantwoordelijk voor benodigde zorg en ondersteuning.
- Samenwerking tussen formele- en formele werkers organiseren en bevorderen.
- Vrijwilligersbeleid nodig voor een adequate en verantwoorde inzet vrijwilligers.
- Vrijwilligers goede ondersteuning, begeleiding, ontzorging en scholing bieden.
- Ondersteunen en faciliteren organisaties die vrijwilligers inzetten.
- Bezien mogelijkheden verbeteren kwaliteit en continuïteit vrijwilligers-organisaties.

4.11.2. Mantelzorgbeleid / -voorzieningen / ondersteuning

Het streven van de overheid is om de verzorgingsstaat om te vormen naar een participatie samenleving en de zelfredzaamheid te vergroten.

Bij dit streven krijgt de mantelzorger een zeer grote rol toebedeeld.

De toename van het aantal ouderen en het terugtrekken van de gefinancierde zorg, ondersteuning en begeleiding, zorgen voor een groeiende behoefte aan mantelzorg.

Volgens onderzoek voelen mantelzorgers zich nu al tamelijk- tot zwaar belast. Dit kan dus alleen maar toenemen.

Om de (mantel)zorg langer vol te kunnen houden en draaglijk te maken is het van belang dat mantelzorgers nog zoveel mogelijk een eigen leven kunnen leiden.

Er dient derhalve te worden gezorgd voor een betere ondersteuning en vermindering van de belasting van de mantelzorger. Op korte termijn dienen daartoe concrete en realistische plannen te worden opgesteld en tot uitvoering te worden gebracht. Daarbij dient rekening te worden gehouden met het onderscheid in mantelzorgers die wonen bij de persoon die ze verzorgen en mantelzorgers die elders wonen.

Er dient onderzoek te worden gedaan naar de daadwerkelijke behoefte aan respijtzorg op basis waarvan respijtzorg dient te worden ingericht.

Indien mantelzorgers niet elders willen verblijven dan hun dementerende verwant dan wel de zorg niet aan anderen willen over laten, dient goede en voldoende ondersteuning te worden geboden bij de zorg thuis.

De mantelzorgers kunnen worden gewezen op de specifieke mogelijkheden die zorgverzekeringen vaak bieden (vervangende mantelzorg gedurende een periode en mantelzorgcursussen).

Kernpunten:

- Groeiende behoefte aan mantelzorg door toename aantal ouderen.
- Meer mantelzorg nodig door terugtrekken van de overheid en de gefinancierde zorg.
- Door groter beroep op mantelzorgers voelen deze zich steeds vaker overbelast.
- Belasting mantelzorgers verminderen zodat zij ook een eigen leven kunnen leiden.
- Gemeente en gefinancierde zorg verantwoordelijk voor benodigde zorg en ondersteuning.
- Mantelzorgers goede ondersteuning, begeleiding en ontzorging bieden.

5. De rol van de Adviesraad Sociaal Domein Nissewaard

De Adviesraad voelt zich verwant bij alle onderwerpen die behandeld zijn in het onderhavige document en wil en kan betrokken worden bij de ontwikkelingen daarin.

De Adviesraad zal zich ook de komende college-periode weer volledig inzetten om gedragen en beargumenteerde gevraagde en ongevraagde adviezen af te geven betreffende het sociaal domein. Dit zowel formeel richting het College van B&W als informeel aan de ambtelijke organisatie in de voorbereidende fase van een Verordening dan wel beleid of uitvoering, alsmede waar het de voorlichting aan de inwoners betreft.

Teneinde tot afdoende overwogen en onderbouwde adviezen te kunnen komen, is het nodig dat de Adviesraad telkens voldoende doorlooptijd gegund krijgt om tot een advies te komen.

De Adviesraad is ook altijd bereid in gesprek te gaan met vertegenwoordigers van de bestuurlijke en ambtelijke organisatie.

De Adviesraad gaat er vanuit dat het (kwartaal) overleg met de wethouders die onderwerpen het sociaal domein betreffende in de portefeuille hebben, zal worden gecontinueerd.

Vanwege de functie en positie gaat de Adviesraad er vanuit telkens tijdig betrokken te worden bij voorgenomen wijzigingen in verordeningen en van (uitvoerings-)beleid. Voor de Adviesraad betekent dit betrokkenheid bij de voorbereidingsfase, dit mede om te voorkomen dat aanpassingen na (ambtelijke) voltooiing aan de orde komen.

De Adviesraad verwacht telkens een spoedige reactie op uitgebrachte adviezen, waarin beargumenteerd wordt aangegeven wat wordt overgenomen en wat niet.

Daarnaast wordt verondersteld dat de Adviesraad tijdig alle benodigde informatie ontvangt die van belang is voor het functioneren en het uitvoeren van de taken waarvoor de Adviesraad is ingesteld.

De Adviesraad gaat er tevens vanuit dat periodiek een planning wordt afgegeven door de gemeente met de onderwerpen en ontwikkelingen die minimaal het volgende halfjaar aan de orde zullen zijn.

Dit betreft vooral de onderwerpen waarover de Adviesraad om advies zal worden gevraagd, maar ook de onderwerpen en ontwikkelingen die relevant zijn voor het sociaal domein, waarover de Adviesraad eventueel ongevraagd kan adviseren.

Vorenstaande geldt niet alleen voor de Adviesraad, maar ook voor de Werkgroep Toegankelijkheid ten aanzien van de aspecten behorend bij toegankelijkheid.

Daar waar het de regionale samenwerking betreft aangaande beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang / huiselijk geweld is de Regionale Adviesraad Beschermd wonen en opvang (RABWO) het aangewezen adviesorgaan.

6. Vervolg

De Adviesraad adviseert de uitwerking van de vastgelegde voorgenomen acties voortvarend ter hand te nemen, opdat het beoogde uiteindelijke resultaat binnen afzienbare termijn kan worden gerealiseerd.

Aandachtspunt daarbij is dat de intenties van de gemeente vaak goed zijn, maar dat een concrete uitwerking niet zelden ontbreekt.

Op basis van inhoudelijke keuzes en prioriteiten bij de uitvoering dienen realiseerbare plannen (voor een jaar) te worden opgesteld waarvoor voldoende inzet en budget wordt gereserveerd.

De uitvoering en resultaten van geplande activiteiten dient gemonitord en geëvalueerd te worden en na afloop (van het jaar) dient verantwoording plaats te vinden.

De resultaten die hebben geleid tot een verbetering dienen geborgd te worden.

Op deze wijze wordt structureel en gecontroleerd gewerkt aan de verbeteringen binnen het sociaal domein.

Steller: Nico Jaspers
Secretaris Adviesraad Sociaal Domein Nissewaard